Орган Руського Народного Союза в Америці

Свобода

В лучности Сила

SVOBODA

РІК XX. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 14-ГО МАРТА 1912. ЧИСЛО 11. VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, MARCH 14, 1912. No. 11.

Новинки.

¶ Повідомлене. Ліквідатор (receiver) збанкротованої фірми банкира М. Розета, п. Jos. M. Conklin, просить нас повідомити всїх пошкодованих депозиторів, щоби із всякими запитами і по всякі інформації зголошували ся до него самого, а не до нікого иншого. П. Конклїн удїлить всякої поради і пояснення зовсїм безплатно, бо він на се призначений урядом. Голосити ся треба до тих льокалів і у тих місцевостях, де хто складав гроші. Так прим. ті люди, що складали свої ощадности або замовляли шифкати у Розетовім банку в Джерзи Сіти, мають удавати ся по інформації до того бюра, що находить ся на розї улиць Монтґомери і Варрен. В тім бюрі (офісї) сидить п. Конклїн або його правний заступник від години 8-ої рано і урядує аж до пізної ночи кождого будного дня в тижни.

¶ Упадок презбітеріянської віри серед Русинів. В містї Нюарку, Н. Дж. є невеличка громада Русинів, що покинули віру греко-католицьку і перейшли на презбітеріяньство. Презбітеріянська місія побудувала для тих Русинів величаву сьвятиню за 30 тисяч долярів і назвала її: перша русько-презбітеріянська церква сьв. Петра і Павла. Теперішним пастором сеї церкви є Вол. Пиндиковський, який мусить від 1. цьвітня с. р. резиґнувати зі свого становища бо не учить своїх прихожан того, що наказує презбітеріянська секта. Наші людиска змінили нібито свою віру, але не голять ся ніяким чином на зміну обряду та богослужебних практик. Пастор Пиндиковський (а так мусять робити всї русько презбітеріяньскі духовники) правив усї богослуження на спосіб греко-католицький, отже: кадив, кропив, відправляв літурґію, молив ся до Матери Божої, благословив людий хрестом і т. и. Усе те — річи презбітерією строго заказані. Місія веліла Пиндиковському закинути усї ті католицькі практики і казала поусувати з церкви всї образи. Такі зміни не подобали ся очевидно парохіянам бо вони до сього не привикли... В виду того цїла русько-презбітеріянська парохія в Нюарку розлазить ся, а така сама доля ожидає і тих кілька инших церковних громад в Америцї, що порейшли на „новомодну“ віру.

Повідомляє ся всїх тих, котрі мають до відбору старокраєві листи пересилані на банк М. Розета 107 Монтґомери ул. Джерзи Сіти, зволять зголоситись на припоручене ліквідатора стейтового, Йосифа Конклїна до: **Стефан Милянович, 62 Sussex Str., Jersey City, N. J.**

¶ Нова революція в Мексику. На місци „деспотичного“ Діяза засів на президентськім стільци „демократичний“ Мадеро. Здавало ся, що в винищеній усобицями країнї запанує хоч на якийсь час бажаний спокій. Тимчасом домашня війна, що розпочала ся за „зелїзного“ Діяза, не устала і доси, а послїдними часами розгоріла ся на ново в цїлій повні. У початках сеї нової ворохобні президент Мадеро запевняв усї сьвітові держави, а з окрема свого найблизшого сусїда, „вуйка Сема“, що з ворохобниками дасть собі раду сам, без ніякої посторонної помочи. Показало ся небавом, що він перечислив ся із своїми силами, бо під пору в його вітчинї запанувала крайна анархія, а він на се безсильний. В цїлім краю а особливо здовж Ріо (ріки) Ґранде, що становить границю від Злучених Держав, потворили ся численні розбійницькі ватаги, які прямо убивають і рабують усе, що їм тільки під руки попаде. Сї опришки переходять густо-часто північну границю своєї держави, згадану ріку Ґранде, запускають ся далеко на територію Злуч. Держав і страшенно непокоять всїх пограничних Єнків. Покривджені в який-небудь спосіб Американцї відносять ся з жалобою до Вашінґтону, а правительство Злуч. Держав шле на границю своє військо. щоби стерегло безпеченьства усїх переслїдуваних Американцїв. Дуже легко може зайти така обставина, що який-там відділ американського війська переступить кордон, а се було би початком війни обох судїдних держав. Бувший мексиканський президент Діяз, що перебуває тепер в Парижу, заявив одному американському кореспондентови, що якби військо Злучених Держав поважило ся перейти границю і вступило оружною силою на землю мексиканську, то всї мексиканські партії, навіть ті, що з собою завзято воюють, получать ся у спільну армію і підуть війною на Єнків. „Хоч я вже 82-лїтний старець — так говорив Діяз згаданому кореспондентови — то на случай війни із Злученими Державами вертаю до своєї вітчини і записую ся в ряди простих вояків, коли мене не схочуть на ґенерала. Моя вітчина може легко вислати на поле битви дво міліонову армію!“ Чи мексиканська република могла би справдї зібрати таку величезну армію, се ще питанє, але що та армія не була би одною з найлїпших, се вже не улягає ніякому сумнївови. От часописи доносять, що зревольтовані жовніри хуарезької (Хуарез (Juarez) пограничне місто над Ріо Ґранде) залоги розбили один з міських банків і зрабували 17.000 долярів. Ґенерал Рохас велів позамикати всї шинки в Хуарез, бо його вояки страшенно пють і лямпартують. Люди втїкають з міста, бо непевні свойого житя. Такі більше менше „порядки“ по цїлім краю і тому ситуація дуже критична. У столицї Мексика, Мексику, зібрали ся були дня 9. с. м. всї заступники чужосторонних держав на спільну нараду і порішили віднести ся до своїх правительств по військову асистенцію. Якби се доманане сповнено, то до столицї Мексика прийшлоб 15 соток чужоземних жовнірів, щоби боронити інтересів і будинків відповідних чужосторонних посольств. Через несупокійний Мексик може вивязати ся загальна панамериканська, або навіть европейсько-американська війна.

¶ Землетрясенє на Балканї. На островах Еґейського моря, на Зентї, Еліс, Кефальонії і других дало ся сими днями чути землетрясенє. На острові Зенте завалило ся богато домів, а є около 100 люда ранених. Шкоди обчислюють на 3 міліони корон.

¶ Замах на житє Ротшільда. В понедїлок вечер (4. с. м.) молодий анархіст Вільям Тібітс виконав замах на житє Леопольда Ротшільда, коли той мав всїдати у свій автомобіль, стоячий перед одним банком в Лондонї (Анґлія). Тібітс вистрілив з револьвера три рази, ала жадна з куль не вцїлила лондонського міліонера, за те віднїс 3 рани приватний детектив Ротшільда, що стояв на другім боцї улицї. Кулї розбили також вікна автомобіля. Злочинця арештовано.

¶ Українські картини в кінематоґрафі. В харківськім кінематоґрафі „Апольо“ показують „Запорожську Січ“, Хортицю, картини з житя запорожцїв та походи Івана Сірка. Кінематоґрафічні стяжки, позичені з катеринославської фабрики Сахненка, котрий на них має монопольне право, яко фабрикант. Фабрика Сахненка випускає картини з українського житя. Досї вийшло 16 картин: між ними є „Наталка Полтавка“, „Мати Наймичка“, „Катерина“ „Невольник“ та инші.

¶ Дива медицини. Німецький учений, доктор Лянґ, недавно вигадав такий прилад, яким можна фотоґрафувати жолудок. Апарат надзвичайно маленький, ковтає хорий. Коли він прийде в жолудок, то зараз осьвітлює ть ся електричною лямпкою, що приреблена до апарату. В серединї апарату є уміщені чутливі плівки, на яких і відбиваєть ся внутрішна стінка жолудка. Фотоґрафії розглядають ся крізь побільшаюче скло й по них можна розпізнати хоробу.

¶ Війна з биком на даху. Недавно гнали різники у Льондонї воли з желїзничої стації на торговицю. Один віл зачав утїкати, а за ним пустило ся кілька різників, щоби завернути його. Бик забіг до одного з поблизьких домів та сходами вибіг на дах, де сушить ся звичайно білє та бавлять ся дїти. Очевидно, що зараз вибігло туди богато людий цїкавих, що то з того буде. Бик зачав бігати по даху та перевертати комини не даючи ся ніяк злапати. Як прийшов на край даху і побачив на долинї торговицю та богато людий і худоби на ній, попав в злість, та став бічи за тими, що находили ся на даху. Хто знає що булоби стало ся там, якби його не застрілено.

¶ Полудневий бігун відкрито. Після наспівших онодї телеґрам полудневий земський бігун зістав вже відкритий. Честь сего відкритя належить ся Норвежцеви, капітанови Амундсенови.

¶ Клюб самоубійників. Після донесень російських часописий зорґанізував ся в Петербурзї клюб самоубійників, який числить богато членів. Члени клюбу мають виголошувати горячі промови, почім сейчас мають поповнювати самовбийство. На однім з послїдних засїдань члени тягнули льоси, причім 10 членів призначено на жертву самовбийства.

Від ГОЛОВ. УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦЇ.

Розмет за місяць марець 1912 р.

Розхід за місяць марець єсть:

За померших членів або їх жени і за випадки калїцтва.

Разом виплачено запомог	$19.350.00
Платня гол. урядників за місяць марець . . .	270.00
Адміністр. Союза за місяць марець	215.21
Засїданє Контр. Комісії .	256.48
II-га часть за Календар Р. Н. Союза	700.00
Весь розхід виносить	$20.791.69

Розмет платить 12.341 членів на цїле посмертне (кождий по 1.57 дол.) і 1834 членів на пів посмертного (кождий по 79 центів).

Крім того кождий член платить за орґан „Союза“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 5 центів, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі, на Фонд Еміґраційний по 1 центі.

Член на цїле посмертне платить 1.75 дол., а на половину посмертного 97 центів.

Д. Капітула, предсїдатель,
А. Шаршонь, гол. касієр.
С. Ядловський, гол. секр.

ДОПИСИ.

З Bayonne City, N. J.

Наколи дитина збудить ся зі сну, то сейчас починає плакати, а єсли вже більша, то просить маму о поживу, не зважаючи цілком на се, чи мама може її дати чи ні. Отсе порівнане мимохіть насуває ся на гадку, порівнуючи час, який переживає наш нарід.

Ще недавно сему, коли наші селяни в Галичині переживали тяжкі хвилї визиску і темноти: коли то він підчас виборів по більшій части голосував за панами в парі з народними зрадниками-кацапами, коли годував своєю власною кровію ті тисячі пявок, котрі користаючи з його темноти не перебирали в средствах.

Але до річи. Невжеж той бідний, поневолений нарід, а взглядно його більша частина нарочно, зі свідомостю, будучи від літ в багнї темноти, лїз ще глубше? Думаю, що кождий скаже: Ні! А хтож винен сему? — Неодин спитає. Невжеж таки ми самі? Так єсть! На жаль мусимо признати вину по части таки самим собі. Коли инші народи працювали від віків над усьвідомленєм себе, над просьвітою чорних мас, то у нас всї спали сном віковічним, з виїмком незначних одиниць, котрі беручи примір з чужих, та завдяки своїй енерґії вибились по над нормальний стан. І ті одиниції, ті народні апостоли, почали з усьвідомленєм себе будити цілий український нарід зі сну. І заворушилось, загомоніло, тай нарід пробудив ся; а першим його словом була просьба до Матери о поживу. Однак та бідна Мати, Русь-Україна, закута в подвійні кайдани і не поворушилась, лиш плаче над бідним поневоленим дитятем.

І так минають цілі роки.

Нарід бачучи, що нізвідки помочи, старає ся о власних силах піднати, увільнитись з кайдан темноти. Закладає просьвітні інституції, приватні ґімназії, семинарі і безплатні бурси для біднїйших учеників. Та щоб ті всї народні сьвятинї удержати в належитім порядку, щоб ученики по бурсах не терпіли голоду і холоду. потреба великих сум на покритє всяких видатків. А звідки ми їх візьмемо? З чужих нам ніхто не поможе. Одинока лиш надія таки в нас самих. Мусимо в біді самі собі радити і помагати, як звичайно сироти, та і показати перед цілим сьвітом, що ми не лиш стогнемо в неволи під панованєм Ляшні, але і вміємо боротися, вміємо старати ся про школи і просьвіту о власних силах.

Тож загал український, а тим більше ми, жиючі на земли американській маючись о много лучше від наших братів в Галичині, повиннісьмо так великим і сьвятим ділом занати ся щиро, та збирати складки по всіх закутках Америки.

Братя Українцї! Ми не повинні остати по заду тих всїх, котрі посьвятились так великій і важній справі, та повиннісьмо доложити всїх старань, щоб зложити вдовину лепту на народнім жертвеннику. А з тих, котрим сегодня поможемо в побираню науки, виросте нова сила, нові борцї за справу нашого бідного поневоленого народа.

Тож в тій цїли завязав ся комітет до збираня складок на „Рідну Школу" в Bayonne. Та і поза тим комітетом, кождий щирий Українець повинен всюди і при всякій нагоді збирати складки та віддавати їх касієрови комітетовому. Тих всїх, котрі будуть занимать ся збиранєм складок, просить ся дуже, щоб записували імена і назвиска жертводавців, як також жертвовану суму, а місцевий комітет займе ся по зібраню складок оголошенєм їх в „Свободі".

Петро Радицький
436 Ave C. Bayonne City, N. J.
Андрій Павлюк,
Іван Явінський.

З Woonsocket, R. I.

Дорогі Братя і Сестри, жиючі на тім плейзі! Вступайте до запомогових товариств, а при тім і до Р. Н. Союза! Сеж для нас одинокий ратунок і поміч на чужій земли, тут за морем. Не будьте байдужні! Нехай послужить Вам за примір смерть покійного Дмитра Ковальчука, страшна і несподївана. Як кождому відомо, се був чоловік ще молодий, бо мав ледви 28 років житя. І не був байдужний, бо ще хлопцем вступив до товариства як також і до Р. Н. Союза. Опісля як оженив ся, не відомо через яку причину полишив товариство і Р. Н. Союз. Здаєть ся спонукала його до сего жена. Правда, небіщик робив стало і зарабляв добре, тому, як в приповідції говорить ся: „ситий голодного не знає". Таке і з ним було: він відкинув усе, бо: „на щож він має когось там підпомагати, або хтось там за його центи буде циґара палити, або у товаристві хтось там буде йому розказувати, ще й такий хлоп, як і він, колиж він собі також чоловік неабиякого знаня!"

Але не сподівав ся, що при безпечній роботї смерть його постигне. Дня 23. лютого, о годині 8. з рана поліз закладати пас, котрий злетів з колеса. Через неосторожність зловив його пас за убранє, поломав ногу і руку; потовчений на цілім тілї упав нещасний на землю.. Відставлено його до шпиталю і тут він дня 25. лютого скінчив житє, полишаючи вдовицю і синна-сироту. На його смутний похорон, не прийшов ні бос, за якого він положив житє, анї колишні його товариші, з котрими він давнійше був разом в однім товаристві. А що діяло ся у серци вдовиці, коли вона пригадала собі, як то минувшого року було зовсім інакше, як товариство „Запорожська Січ", хоронили свого члена.

Тому нехай не буде в Вонсокет анї одного байдужного Русина анї Русинки, щоби не вступили до якогось відділу Р. Н. Союза. Товариство „Зап. Січ" під покровом сьв. Володимира, відділ 206 Р. Н. Союза, платить 4 дол. тижневої запомоги на случай слабости і доктора. А ви, молоді жінки, не зборонюйте своїм мужам належати до орґанізації, та ще до такої непохитної твердинї, як наш Р. Н. Союз, котрий так справедливо виплачує всякі запомоги чи то на случай калїцтва чи смерти. Нїодна інша асекурація так точно не виплачує, як наш Р. Н. Союз. Тож, братя, не гайнуйте часу, бо час дорогий і ніхто не знає, де, яка і коли кого смерть постигне. Не дайте ся баламутити кацапським аґітаторам, яких і у нас, в Вонсокет, не бракує. Не дайте ся обманювати зрадникам, а вступайте там, де усякими силами старають ся о просьвіту і добробит для русько-українського народа.

Андрей Швець.

З Deslodge, Mo.

Заходом нашої гр. кат. парохії відбуло ся у нас дня 18-го лютого представленє. Грано оперету „Сватання на Гончарівцї". Передовсїм треба похвалити аматорів, котрі відограли свої ролї знаменито. Ролю піяка грав Іван Андрушко а його жена грала Одарку, їх можна поставити на першім місци. П. Анна Ґреськів віддала ролю Уляни як правдива акторка і зовсім заслужено збирала грімкі оплески. Ролю Стецька відіграв п. П. Баран; своєю бесідою побуджував присутних зі сьміху аж до сліз. Ролю Алексія відограв п. С. Паньків також на причуд гарно. Ролю Кандзюби відограв п. Лучанко, наш дяк, а ролю Тимоша п. І. Цїселський; оба рівнож грали знаменито, немов правдиві актори.

Правда, людий не було так дуже богато, бо в Деслодж мешкають Русини порозкидані аж на пятьох плейзах отже годі було декому з дальших місцевостий прибути.

Сейчас по сїм представленю предсїдатель І. Якимів, роздав ролї на друге „За сиротою Бог з калитою", котре має відограти ся у Великоднї сьвята. Як Бог позволить діждати, думаємо, що при нагоді таких великих сьвят, кождий Русин охотно поспішить аби придивити ся, як аматори будуть грати.

Нам в Деслодж і околици поводить ся дуже добре, брак нам тілько сьвященика. Маємо церковцю дуже красну, досить гарно прибрану в серединї, а на вежі величезний і далеко-чутний дзвін, о який постарав ся о. Хомяк. З боку маємо валичезну галю, де перепроваджуємо усї мітінґи як парохіяльні так і брацькі; на передї галї є красна сцена на представленя з усякими догодами для граючих аматорів.

Помешканє для сьвященика є рівнож просторе, на пять кімнат, з цементової цегли і досить добре в серединї украшене.

Можливо, що дехто подивує ся, чому я про все те пишу і хвалю так той свій Деслодж. Не на то я се пишу, аби звабити тут якогось сьвященика, але щоби наших деслоджських шизматиків ще більше колола в очи наша церков, на котру вони так сильно острили свої порохнаві зуби.

А свого сьвященика при Божій помочи ми дістанемо від нашого Преосьвященного Сотера Ортинського. Малисьмо тут через 6 місяців доброго сьвященика о. В. Жолдака; аж наш Преосьвященний забрали його і дали до St. Louis, а ми зістали без сьвященика. За цілий той час наші вороги тим дуже втішають ся. Тому конечно хотїлибисьмо, аби ми дістали як найборше доброго слугу Божого, і разом двигнули і піднесли ту нашу парохію, котра може бути до року взірцем для всїх других парохій..

Грек. кат. парохіянин.

З St. Louis, Mo.

Де ви патріоти?

Коли я переглянув в „Свободі" „Жертви для жертв" жаль стиснув чоловіка за серце, за героями і народними мучениками.

Вони жертвуючи свій молодий вік, своє житє і здоровлє, станули до борби, отверто ворогови сказали гірку правду в очи, впімнули ся за подоптані права всего народа.

А для нас то байдуже. Забулисьмо як сьвято ми обіцювали подбати і помочи нашим героям При чарках добре нам пирувати та ховати ся за плечі другим. Нема патріотів! Одні пішли ворогам на послугу, другі сидять собі як у Бога за дверми та „благоденствують".

Нуж братя, подивіть ся на сьвіт Божий, пробудїть ся із сну та гляньте, що не всї так сплять, як ми. Десь відбувають ся вечерниці, представленя, відчити і т. д. і т. д. А де-ж ми поділи ся? Чи ми не знаємо, що там в старім краю діє ся? Годі вже нам так дальше з загненими руками з за плечий других позирати! Не ганьба нам, патріоти, що нас тут, в St. Louis, є так богато, а жадної користи й помочи не має наш народ із нас.

Проч із всякими klub-ами Sobiesk-их! Ганьба всім тим, що йдуть чужі кути витирати! Нехай всїх замешкалих Русинів в St. Louis-ї злучить чесна спільна праця на народній ниві нашої сьвятої Руси!

Друг.

КАСОВИЙ ЗВІТ УПРАВИ ФОНДУ ІМ. БЛ. П. О. Н. СТЕФАНОВИЧА НА „РІДНУ ШКОЛУ"

за місяць лютий 1912 р.

Збірка на вічу в Ембрідж, Па (прис. п. В. Татомир) 31.20.

Гр. Пук з Редмон Міле, Па. 2.00.

За старанєм Т. Ів. і Г. Більо на весілю П. Стефана Русїнко і Кат. Вархолик в Донора, Па. зложили: А. Цепко 1.00, Т. Більо 0.50, Ст. Русїнко 0.50, Г. Більо 0.50, І. Піхотка 0.50, Кат. Вархолик 0.50, Аф. Беднарчук 0.25, М. Вархолик 0.50. М. Русїнко 0.25, В. Шот 0.25, Ян. Цєсляк 0.25, Т. Пудік 0.25, М. Яблонскі 0.25, І. Кічан 0.25, В. Сенько 0.25, М. Русїнко 0.25, І. Ятчишин 0.25, М. Холяк 0.25, М. Беднарчик 0.25, А. Русїнко 0.25.

На весілю у п. Романа Завінського в Донора Па. зложили: Т. Більо 1.00, В. Яблонскі 1.00, Г. Більо 1.00, В. Русїнко 1.00, Ів. Більо 0.50, Л. Василь 0.50, М. Беднарчик 0.25, М. Більо 0.50, Ст. Русїнко 0.25, П. Кондра 0.25, Г. Лесняк 0.25, М. Вархолик 0.50, І. Цепко 0.25, М. Вархолик 0.50, Вас. Яблонскі 1.00, І. Бедзік 0.50, П. Левко 0.25, І. Кічан 0.25.

Збірка на хрестинах у п. М. Миґасюка в Мікісракс, Па. 11.05.

N. N. 30 цнт.

Дм. Капітула предс. Р. Н. С. 1.00.

Збірка на хрестинах у п. П. Феша з Гомстед, Па. 6.75.

На руки п. Т. Данилика і тов. в Пітсбурґ, Па. (Ґленвуд) зложили: Гр. Кузів 0.50, П. Котула 0.25, Дм. Данилик 0.50, Т. Баган 1.00, Іван Котула 0.25, Ю. Бережанський 0.25, П. Баган 0.25, Мих. Бережанський 0.25, Іван Рідош 0.50, Ів. Скочинський 0.25, Петро Кориновський 2.00, Анна Камінська 0.50, Ник. Фіґель 0.50, Мих. Котула 0.25, Мих. Баган 0.50, Вас. Федишин 0.50, М. Затвардник 0.25, Ник. Федишин 0.50, Вас. Гацак 1.00, Н. Кориновський 1.00, М. Худзей 0.50, Вас. Кориновський 0.25, Вас. Пацкань 1.00, Іван Лещишин 1.00, М. Жуковський 1.00, М. Мичківський 0.50, М. Дуркало 1.00, Гр. Ґіряк 1.00, М. Федишин 0.25, Мих. Гамівка 0.25, Т. Федишин 0.25, Дм. Карпа 0.25, Дм. Макар 0.25, Луць Сахарницький 1.00, Лесьо Макар 0.25, Іван Кочержа 0.25, Іван Витязь 0.50, Т. Ґула 0.25. М. Гусак 0.25, Т. Михалишин 2.00, М. Батіг 0.25, П. Вуйцік 0.50, М. Проць 0.50, Ст. Вуйцік 1.00, П. Протиняк 1.00, Ст. Білофухий 0.25, Н. Бохонок 0.25, М. Ламанец 0.50, К. Сироїд 1.00, М. Мохналь 0.25, М. Диняк 0.25, Т. Данилик 1.00, Василь Кичурчак 2.00, Вас. Протиняк 1.00, Василь Гусак 1.00, Юзько Вуйцік 2.00. — Разом 105.05.

Чистий дохід по день 31. січня 1912 р. (диви „Свобода ч. 6 с. р.) виносив	1262.00
В лютім с. р. вплинуло	105.05
Рвзом	$1.367.05

Розхід:

Видатки за винайм галї	$2.00
Перенесено часть жертв з Ґленвуд на жаданє жертводавців на будову памят.	14.75
Вислано до Львова на імя: „Краєвий Союз Кредитовий міжнародним мони орд. ч. 779638 звісної фірми Кнавт Наход і Кіне суму 6.000 корон =	$1.215.00
Разом	$1.231.75
Дохід	$1.367.05
Розхід	1.231.75
Стан фонду шкільного	$135.30

(Конець буде).

Гроші належить засилати на адресу: A. Buczak, 1401 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa., виписавши чек: M. Porada.

о. М. Данилович, предс.,
М. Порада, кас.,
А. Бучак, секр.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

КОЗАЦЬКА ПОМСТА.

Оповідане з козацької старовини.

(Дальше).

І вони оба засьпівали:

Гей хто в лїсї озови ся!
Та викрешем огню,
Та закурим люльку,
Не журімо ся.

Їх сильні голоси відбивали ся відгомоном по берегах балки і їм самим веселійше стало. Хлопець прокинув ся і став розглядати ся по боках мов у снї.

Максим отворив широко ніздрі, і став в воздусї нюхати.

— В повітрю дим чути... Десь вже недалеко чортів син сидить...

— Яке тобі діло до чортового сина — коли тобі не подобаєть ся, так убірай ся до самого чорта, а його синови дай спокій — гукнув на них з боку з поза скелї якийсь сильний голос.

Козаки поглянули туди. З поза скелї виходив старезний, сивий дїд з рушницею в руцї... Він був в одній сорочцї, в постолах, оперезаний мотузком. Сорочка на грудях розіпнята, без шапки.

За поясом сторчав довгий ніж.

— Здоров будь діду, гукав Карпо, не гнївай ся, будь ласка, не хотїли тебе обидити... От так вихопило ся негарне слово, а ти вибач.

— Хто ви до біса будете?

— А вже-ж, Запорожці. По пірю птицю пізнавай...

— Чого ви тут заблукали?

— Овва! ти бо направду сердиш ся тай в гостї не приймаєш. Та бач, нам скрутна година. Хоч не хоч, а не вступиш ся, хоч палицею бий...

— По тобі і по звичаю виджу, що ви добрі люди. Я вже давно знаю, що в балку мою заїхали. Та коли-б ви були не засьпівали козацької пісні, то вже би й не жили. Я дуже бережусь від непрохаиих гостий... Ну, тепер здорові будьте, панове товариство, просимо гостий у хату.

Старий зійшов в низ, наблизив ся і руку їм подав.

Козаки позлазили з коний.

— Добичу везете? питає Охрім, показуючи на хлопця.

— Вовченя піймали та треба його уговкати. Де-ж твій зимівник, діду?

— Ходїть, то й покажу.

Охрім пішов передом. Тут дно балки розширювало ся. Стояли тут грядки з яриною, овочеві дерева, пасїка. Тепер вдарила зза горн луна і місяць показав ся. Стало ясно і все було видно. Старий завернув в бік, відчинив малі плетені ворота і впустив туди козаків. Та в тій хвилї вискочили два великі мов вовки пси. Стали біля діда ласити ся, а відтак обнюхали козаків і теж помахали хвостами.

— Бачу, що ви добрі, свої люди, коли мої пси на вас не гавкають... То мудра твар, зараз занюхить козацьку душу. Коли-б так сюди попав пан або жид, або татарин, так на шматки розірвали-б.

Наблизили ся до хати. Та то не була хата, а велика камінна печера, до якої старий Охрім приставив двері і в середї обхарив. Тепер ввійшли за старим в середину і він засьвітив каганець.

Карпо розглядав ся. Була се простора висока печера з рівним глиняним помостом. З одного боку в стінї видовбана ніч, на якій догарував огонь. Від того блимало сьвітло по стінах, малюючи невиразні чудовижні взори, які то повставали, то никнули, пересували з місця на місце.

Дим з тої печери виходив якоюсь щілиною на двір. Напротив входових дверий стояла якась щілина, заткана дошками. Були се двері до льоху. Карпо не міг при сьвітлї гаразд розглянути ся від разу. Він держав на руках хлопця і не знав, де його дїти.

— Будь ласка, діду, чи нема в тебе дещо зїсти, бо ми страх голодні, і для дитини би дечого.

— Зараз зварю козячого молока, а для вас зараз вечера буде. — Старий пішов з каганцем поза ніч до якихось дверий. Там була невеличка печера з лежанкою, вкрита кожухами. Він прикликав сюди Карпа.

— Ось тут поклади дитину та зроби біля його, що треба. Карпо поклав хлопця на лежанку і розвинув з кожуха. Хлопець був мокрий. Він вже прокинув ся, та дивив ся на все з острахом, не розуміючи, що з ним робить ся.

Карпо став ніжно роздягати його до гола з мокрої одежи.

— Я тобі зараз, Остапику, одежу просушу при огни. Поки що ти пожди так, а коли-б тобі зимно було, то накрийсь кожухом.

— Я хочу до мого покою.

— Тут нема, дитинко твого покою, пожди до завтра...

— А коли я хочу! Занеси мене зараз до мами.

— І мами тут нема, а тепер і ніч і далеко їхати.

— Зараз до мами мене занеси, злив ся хлопець, а то я мамі поскаржу ся і батькови, а тато прикаже тебе вибити. Хлопцеви здавало ся, що то хтось зі слуг коло його порає ся.

Карпо передав мокру одежу Максимови, щоб її просушив при огни.

За той час приніс старий Охрім кухоль теплого козячого молока.

Хлопець взяв кухоль в руки і став жадно пити молоко.

— Добре було молоко? питає старий.

— Не добре, воно смерділо. Завтра менї такого не давай.

— У мене, дитино, иншого нема...

— То завези мене зараз до мами.

— Тепер не можна, ніч, у лїсї вовки бувають. Могли би тебе зїсти.

— Пожди, я пожалуюсь батькови, то тебе на палю прикаже надїти, або повісити, на що ти мене брав, ти хаме!

— А ти вже бачив, як хамів вішають або на паль надягають?

— Бачив. Мама мене не хотїла пустити, а тато таки узяв і казав дивити ся, хоч мама плакала...

— Ну, синку, з тебе люди будуть, та поки ти нас повісити звелиш, то ще трохи почекаємо, а ти проспи ся.

Хлопець почав плакати. Його одягнули в просушену одежину і поклали спати. Він довго ще хлипав, поки ну заснув утомлений.

Старий узяв каганець і війшов до першої печери. Він поставив на столї борщу з рибою, паланицю, меду...

По вечері вийшли на двір. Ніч була прегарна. На блакитному небі сьвітив великий місяць. Усюди було тихо, лише соловейко в садку аж заходив ся, так висьпівував. В воздусї пахло від розцвилої садовини, що мов снїгом вкрила ся білим цьвітом. Дерева кидали дивовижні тїни на мураву.

Чарівна українська ніч.

Старий виніс кілька кожухів і розіслав на земли під розкішною черешнею.

— А то з нас козаки! скрикнув Карпо, а деж наші коні?

— Не журись кіньми, їм добре і безпечно. Они там пасуть ся на леваді попринанні.

— А не буває тут часом вовк?

— Буває і вовк, та в мене славні собаки. Здалека його занюшать та розірвуть на куски. Сїдайте ось тут, коли не голодні, та розкажіть менї, звідкіля ви і куди їдете?

Карпо став розказувати старому про всьо, що ми вже знаємо...

Дід Охрім вислухав все, покурюючи люльку, та каже:

— На пана Овруцького треба би нашого Кривоноса. Той ніколи з порожними руками не відходив. Ех! набрали ми тих всїляких замків панських, набрали, а що панів та жидів налущили, то й не перелїчиш.

— Хиба ти, діду, Кривоноса знав?

— Чи я знав? я з ним у ві всїх походах був, тай його славну смерть бачив ось тими очима, що на тебе дивлю ся.

— А хиба ти такий старий?

— А як ти гадаєш?

— Шістьдесять либонь...

— Додай ще двайцять, то як раз буде мій вік...

— Вісімдесять літ? закликав здивовано Максим...

— Так, так, синку. Як покійний Хмель втік на Запороже, то я вже козаком на Сїчи був. От так як би я його тепер бачив, як стоїть на січовім майданї перед цїлим товариством і плаче, жалуєть ся: „Я, каже, старий козак запорожської Сїчи, поможіть, братіки"...

Пішло козацтво з ним, пішов і я. Запорожці наче-б огнем підпалив. Було завзятє. Жовті Води, Корсунь... гей, гей, Боже сьвятий! Гомоніла слава козацька. Ляшків панів, жидову та єзуїтів гнали мов череду... Потому пішли загони по всій Вкраїні. Я ходив з Кривоносом. То був козак! Як сьвіт сьвітом, такого не було і не буде. Лицар був. Нічого не було, чого-б він злякав ся. А вже на Ляхів страх завзятий був. А жидів мотлошив, що аж рука омлївала. Козацтво йшло за ним, як нетлї за сьвітлом. Часи, часи славні, де ви поділись?

За Хмельном станув цїлий народ. В кого лише здорові руки та ноги, кидав все та біг до батька Хмельницького. То була сила. Ми могли і без татарської підмоги розмести цїлу Польщу. Нераз говорив славний полковник Богун, щоб позбути ся Татарів та самим кінчати. Хмель не зважив ся на те, хоч знав, що Татарва його вже кілька разів зрадила. Не послухали Богуна. Аж прийшло Верестечко.

— Ти, діду, був і під Берестечком?

— І там був. Я виратував ся чудом божим. Три днї болотом йшов, комишами. Не гадав я вийти живим. —

— Так славно зачало ся, а що з того? зітхнув Карпо.

— Така воля божа. Допуст за наші гріхи... так, так. Хмельницький славний козак був, розумний, ватажок, та він не доріс до того, щоби Вкраїну поставити самостійною. Як би вам це сказати? Вилетїв на гору орлом, а зліз у ниж жабою, бо голова йому закругилась від такої висоти. А лїзучи в низ, потручав тих, що йому помогли в гору вилетїти...

— Як се?

— Ось як: цїлий український народ станув за ним одною душею, бо всїм було зле від панів, а найгірше мужикам. Ті мужики невольники стали від разу лицарями, та ще якими. А Хмельницький заманюючи мужиків до себе обіцював все, а зараз в зборівських пунктах забув за чернь, за мужиків, а про самих козаків дбав. А чого не можна було під Зборовом доконати? Я на те все дивив ся. Ми так зімняли Польщу цїлу в однїй жмени, що йно потисни раз рукою, і слїду по них не лишить ся. А тут Хмельницький гукає: згода, згода! та ще булавою завзятцїв одганяє, короля заступає. Пишуть пункта, та так, наче-б мужиків на сьвітї не було, а саме козацтво...

— Говорять, що се стало ся по волї кримського хана. Він загрозив, що коли козаки не вгамують ся, то він Польщі помагати ме.

— Начхать було на хана і на цїлу орду. У нас таке було завзятє, що з татар одна лаба не вийшла би жива. Кажу вам: Ляшня вже конала під нашими шаблями. Ще пів години, а було-б їм усїм капут. Кажуть, щоб Богун аж плакав перед гетьманом, просив, щоб не переставати.

— Чого-ж Богун не доконав сього сам? Його-ж були би козаки послухали.

— Він лицар був. Не хотїв заводити в армії розєднаня. Він хоч не згоджував ся з тим, що робив Хмельницький, а остав йому вірним аж до смерти. То щира була душа... Хмельницький відцурав ся черни, простого народа. Народ перестав йому вірити, та від того усьо пішло шкеребердь... Хмельницький тяжкий гріх взяв на душу, по волї, чи по неволї... Слухайте, хлопці, мого старого розуму, тямїть, що без народа або проти народа нічогісїнько не доконаєть ся. А з народом одноцушно можна гори перевалювати. Тямте, як гарно йшло Хмельницькому, коли народ йшов за ним, а як пішло йому з Петрового дня, коли народ від нього відскочив... Аж до того прийшло, що народ, проклинав його: „бодай тебе, пане Хмельницький, перша куля не минула..."

— Давно ти, діду, від козаків пішов та в тїй глуші засїв?

— Трийцять лїт буде, як тут живу самітно.

— Від тебе не одно би почув, не одного навчив ся...

— Може. Тепер спіть здорові. Ще й завтра день буде, то розкажу дещо. Мене теж сон морочить.

Не треба було сього козакам два рази казати. Вони були здорожені і на силу відганяли сон. Місяць скрив ся за лїс. В балцї стемнїло. Соловейко затих. Десь високо в скелї відозвалась сова. Чути було, як коні хрупали траву.

VI.

Вже сонце вийшло високо на небі, а козаки ще спали.

Дід Охрім давно вже зварив для гостий снїдане, обійшов своє господарство, був в пасїцї, коний напоїв, до хлопця навідував ся, а вони спали мов вбиті.

Їм спало ся дуже добре. Під черешнею сонце їх не пекло.

В воздусї було тихо, без вітру, повітря дрижало до сонця. Бжоли бренїли на деревах, збираючи мід. У такому то і вік прожити можна. Старий воркотїв невдоволений: нїнащо козацтво звело ся, сплюхи тай годї, — а далї не втерпів, тай гукнув їм над головою:

— Ану, панове товариство, вставайте, пани йдуть.

Карпо з Максимом схопились від разу на ноги.

— Які пани? питають заспані.

— Егеж! от налякав... та я так жартував лише, аби скорше прокинулись. Чорт напів має, з відкіля їм тут взяти ся, — а поки що вмийте ся та снїдати ходіть.

Охрім повів їх недалеко своєї оселї. Тут плило зі скали чисте як кришталь жерело і спливало до великого камяного басейну, з відки випливало малим потічком в долину. Над потічком стояла якась невеличка будівля.

Козаки мили ся студеною водою, любуючись її холодом.

— Гарна в тебе вода, діду...

— Без цего я би тут години не всидїв. Та воно, нїде правди дїти, такої балки на цїлій Вкраїні другої нема...

— А се що за будівля така?

— Млиночок поставив.

— І млиночок? дивував ся Карпо...

— Хиба-ж на базар за борошном піду?

— А зерна з відкіля береш?

— Землю орю тай збираю, що Бог вродить...

Звідси пішли ід домівцї. По дорозї стрінули в загороді цїле стадо курий.

— Та ти, діду, справдї хазяїн не аби який.

— Побачиш ще дещо.

Старий виніс їм снїданє під черешню. Варене молоко, мід в мищині, паланицю, печене мясо.

— Менї би до панятка подивити ся.

— Я дивив ся, він ще спить.

— Чи не забогато того спаня?

— Нїчого, хай свиснить ся гаразд. Тепер ходїть. покажу вам моє хазяйство.

І повів своїх гостий по леваді. Зараз з лївої сторони від печери була друга, ще просторійша. Тут була стайня на кози, два волики і корову. Тепер не було тут нїчого. Товар пас ся в окремій загороді. Вхід до тої печери заложений був корчами так, що не видно було нїчого. Трохи понизше стояв гарний садок. Кожде дерево пипаєть ся до сонця, обліплене цьвітом. В садку стоять рядком улиї. На деревах бренять бжоли. З другого боку йдуть огорожі на товар. Вони пересувають ся з місця на місце, поки не випасуть трави. На самій серединї балки грядки з всїлякою яриною. Капуста, буряки, морква, а кавуни так і вилискуються ся до сонця. А ще дальше загони пшениці, ячменю, гречки та проса...

Козаки не можуть вийти з дива...

— Ти тут сам, діду?

— Тепер не сам, гостий маю.

За ними ступали крок за кроком два великі пси.

— І ти, діду, не боїш ся сам?

— Хиба-ж я сам? Ось бачиш, мої товариші, мої вірні слуги, каже показуючи на пси. Ану, коли-б мене хто рушив.

За той час хлопчина прокинув ся і вийшов аж на двір. Він стояв перед печерою і протирав заспані очи. Сонце його разило.

— Остапику, гей! гукнув. Карпо, — ходи сюди, сину...

— Я хочу до замку.

— Хиба-ж тобі зле тут? питає дід. Ходи зі мною, щось тобі покажу. Він взяв хлопця за руку і повів до товару.

Тут було маленьке, біле мов снїг козлятко.

— Що се таке? питає хлопець цїкаво.

— Кізлятко. Я тобі його подарую, візьми собі...

(Дальше буде).

КАЛЄНДАР.

МАРЕЦЬ.

н. ст.	Дни	Руські сьвята
14	Четвер	Евдокії
15	Пятн.	Теодота св.
16	Субота	Зенона, Евтр.
17	Неділя	Герасима
18	Понед.	Конона
19	Вівтор.	42 Муч. в Ам.
20	Серела	Василія м. Покл.

НОВИНКИ.

¶ **Руське епископство в Канаді.** З Риму доносять до львівської часописи ,,Руслан", що завдяки заходам митрополита, римська курія згодила ся на основанє руського епископства в Канаді. Про особу номіната доси не рішено. Першеньство на се становище мали би Василіяни, о скільки вони самі не будуть противити ся сему, щоби з поміж них був іменований епископ.

¶ **Еміґрація в Канаду.** Зі сегорічною весною почне ся обильна іміґрація до Канади. Всї корабельні компанії в Анґлії і Німеччині повідомляють, що усї іх кораблї, які курсують між канадійськими а анґлійськими і німецькими портами будуть переповнені на місяці март, цьвітень, і май.

¶ **Могила Драгоманова.** В листї з подорожи по Болгарії, поміщеним в Ділї з 6. лютого, згадує автор (І. Свєнціцький), що зайшов також на протестантський цвинтар в Софії, де поховали Драгоманова. На жаль могили не міг знайти, бо в книгах цвинтарних записані тільки мерці з перед десять літ.

¶ **Послідний дебют Дудикевича в Галицькім соймі.** Захотїло ся Дудикевичеви ломити українську обструкцію в соймі і тому заповів Полякам, що буде говорити три дни по пять годин, почім після реґуляміну можна буде приступити до голосованя над буджетом. Готовив ся Дудикевич по пять годин денно ґестикулювати, що чверть годинини розпинати і запинати ,,жілєтку", що дві минути замикати очи, класти руку на серце, плакати і т. п. а що півтретя години раз зімліги, щоби ,,Прикарпатская Русь" в телеґрамах висиланих під адресою покровителів в Росії могла трубіти про славу ,,истинно-русского" коломийського ,,амбасадора". Та рахунок Дудикевича завів. Польські посли зголосили ся до слова за і против буджету, вибрали ґенеральних бесідників, які позрікали ся голосів і Дудикевич опинив ся в московських дураках. Не зрозумів Дудикевич, яку велику прислугу зроблено йому з сторони польських послів, бо заносило ся з боку українських послів на ,,ужасноє мордобитіє", яке впрочім коломийському амбасадорови не першина.

¶ **Русофіли помирили ся.** На ,,собранію" львівського ,,Нар. Дома" відбувшім ся на дни 1-го лютого с. р. наступила згода обох русофільських фракцій і тому збори відбули ся до кінця, а до ,,савєта" вибрано представників з таборів Короля і Дудикевича.

¶ **Дивовижний наказ.** Недавно за старанем російських націоналістів заборонено салдатам сьпівати українські пісні, а тепер часопись ,,Рѣчь" помістила таку виписку із наказа 14-му піхотному олонецькому полкови Ч. 18., 18 января 1912 року: ,,§ 4. Я помітив, що інородці листують ся зі своїми рідними не російською мовою, а своєю. По російськи вони розмовляють дуже зле, а російська мова, се мова державна. Армія в мирний час — се школа. Інородець, поки він на службі, на протязї трьох років має своїм обовязком вивчитись російської державної мови. Сього ж добитись можна тільки тоді, коли до інородців ставити-муть вимоги говорити й писати тільки по російськи. Його рідня, а також знайомі відповідати їм на листи теж повинні тільки російською мовою. Ротні командирі й начальники команд мають подбати за те, щоб сі вимоги проведено в житє. Підписав командир полка, полковник Шдейдер, г. Ломжа". ,,Рѣчь" з сього приводу зазначує: ,,Наведена виписка із наказу командира олонецького полку — дуже характерна. Командир вимагає, щоб за три роки пробуваня на військовій службі обрусїли нетільки солдати, але і всї їх родичі, всї знакомі, що листують ся з солдатами. Досягнути сего командир вважає можливим по дуже простій але й дуже далекій від ґеніяльности рецепті, а саме: вимагати від інородців говорити й писати тільки російською мовою".

¶ **Крадуть як круки.** В Петербурзї 1905 р. основано дім для сиріт по жертвах революції. Почесним предсідателем того заведеня є ґенерал-адютант, бар. Маєндорф та ґр. Шувалова. Головою адміністрації є ґенерал поручник Томашевич, котрий дорогою фальшивих підписів на чеках спроневірив на шкоду заведеня 22.000 рублїв.

¶ **Нема то як в Росії.** Часеписи доносять, щи-монах Гелїодор, б. ігумен монастиря в Царицині, здеґрадований тепер на звичайного монаха, виїзджаючи Царицина, забрав всї монастирські фонди. Оставші монахи переживають тепер в наслїдок сего незвичайну нужду, бо не маючи з чого вижити, мусять жебрати. Для монастиря іменовано нового ігумена, а рівночасно монастир і церкву замкнено для публики. Гуртки приклонників Гелїодора демонструють перед мурами монастиря і намагають ся вдерти до середиди насильно, але уставлена сторожа з поліції і козаків їх розгонює.

¶ **Замах на царя?** Недалеко зелїзничого двірця в Царскім Селї арештувала поліція візника, що від довшого часу видавав ся їй підозрілим. Не возив він пасажирів, тільки стояв коло двірця і обсервував приїзджаючих і відїзджаючих, головно високопоставлених осіб; як його арештовано, відповів, що наняло його кількох панів, щоби ждав на якогось інжиніра і набив його, як приїде до Петербурга. На підставі ревізії, переведеної у него дома арештовано ряд осіб. Як каже поліція, арештований був наставлений, щоби убити царя, або одного з членів царського дому.

¶ **Чий скарб?** В складї клунків на зелїзничій стації в Варшаві найдено невідобраний клунок, в якім було вартісних паперів і дорогоцїнностий на квоту 140.000 рублїв. В клунку найдено також пашпорт виставлений в Петербурзї на імя Александра Ґоґоліна. Клунок лежав довший час на складї і коли по него, ніхто не зголосив ся, призначено його на ліцитацію, і отворено. Видко, що його властитель пропав, або бояв ся зголоситись по него.

¶ **Катерина II. дочкою Фридриха Вел.** В викладовій салї віденської ,,Уранії" мав історик Евген Цабель (Zabel) відчит п. з. ,,Відносини Фридриха Великого до Катерини II." Цабель каже, що Катерина II. була неправесною дочкою Фридриха Великого з часів його побуту на дворі Августа Сильного. Сю теорію висказав вже в р. 1858 німецький історик Суденгайм. В недавно відкритій в Берлїнї виставі ,,Фридрих Великий і штука" висять проти себе портрети Фридриха і Катерини і завважують ся між ними вдаряюча подібність, що також потверджує згадану теорію.

¶ **Великий революційний процес у Росії.** Сими днями сенат приступає до розгляненя справи вірменської революційної партії. Оскаржених є 167 осіб, сьвідків покликано около 500. Оскаржених буде боронити 100 адвокатів.

¶ **Конґрес поневолених націй.** В червни відбуде ся в Парижи конґрес поневолених націй. Провідною думкою конґресу є ідея взаїмного пізнаня і порозуміня і піднесеня голосу перед сьвітом тих народів, що не мають свободи на своїй власній землї.

¶ **Роздертий львами.** В Аленсон (Франція) відбувало ся представленє менажерії ,,Фортуніо". Один молодий наколесник (циклїст) мав підчас сього представленя переїхати ся на колесї там і назад по дротяній линві, що була розтягнена над клїткою, у якій було кілька львів. В часї сьої їзди наколесник стратив рівновагу і з шість-метрової висоти упав в сю клїтку, де лежав безпритомний з поломаними кістками. Льви, бачучи між собою непорушне тїло, кинули ся на нещасного і роздерли. Бідний наколесник був ще живий, коли менажерійній службі удало ся видерти його пошарпане тїло з під пазурів диких львів.

¶ **Новий телеґрафічний апарат** винайшов студ. прав І. Фоґельфанзер у Львові. Сей апарат замітний тим, що при нїм находить ся машина до писаня, яка служить до надаваня та відбираня депеш. Надаючий депешу пише на машинї, а ся автоматично передає рухи другій машинї, яка находить ся на другій стації, при чім друкує відразу ті самі букви. Через винахід сего апарату улекшить ся значно пересиланє депеш, бо можна буде відразу пересилати аркушеві письма всякого рода, як: рахунки, табелї і т. п.; рівночасно зістає на надавчій стації відпис, а телеґрами приймає апарат автоматично навіть в неприсутности урядника.

¶ **Італїйсько-турецька війна.** Останними днями удало ся Туркам побитити Італїйців під Дерною. Турки добули богато амуніції і армат. Гроші найдені при убитих Італїйцях Турки вислали до італїйського міністерства війни, щоби воно роздало ті гроші між осирочені війною італїйські родини. В другім місци Італїйці збомбардували турецьку пристань Годейд, яка лежить на Червоним морем, при чім знищили частину французького желїзничого шляху. Через се у Франції повстало велике обуренє. Кажуть, що шкоду понесе Туреччина. Була ще одна борба під Ель Фраґір, в якій Турки побили Італїйців. Ходять поголоски, що обі сторони думають помирити ся. Чи се скоро наступить на разї ще не можна казати.

¶ **,,Легко в ті кайдани впасти — тяжко збутись тих кайдан".** Вінніпеґська часопись ,,Робучий Народ" пише таке: Небувалий ,,жарт" зробила собі одна богата дівчина в Виннїпеґу з старого кавалера Ватсона. Ватсон оголосив ся в ґазетах, що має намір подружити ся. В відповідь на се оголошенє зачала з ним кореспонденцію якась дівчина, що подала своє імя як Аннабел Руссел. Кореспонденція однакож не тревала довго, бо незнана кандидатка до подружа наглила його до шлюбу. І ось в суботу 24 с. м. пара зійшовши ся в одній аптиці і пізнавши себе по умовлених знаках, удала ся до попа до шлюбу. Присягли гарненько і вийшли подружені на улицю. Тут молода, яка трактувала доси ціле подруже з гумористичної сторони, подумала, що вже би й пора скінчити комедію. Отже під претекстом, що має купити собі дещо, вступила по дорозї до штору, ,,молодому" казала зачекати хвильку і — втекла іншими дверми. ,,Молодий" чекав довгий час, потім зачав шукати за молодою а не найшовши її і на другий день, покликав на поміч поліцію. З ґазет довідала ся молода про ті пошукуваня, зміркувала, що може вийти для неї скандал і вдала ся на переговори з молодим, витолковуючи ся, що все те зробила вона лише на жарт. Ба, колиж показало ся, що тепер з сего жарту не легкий вихід. Після канадийських законів Ватсонове подруже, хоч молода й не подала при шлюбі свого дійсного імени є важне. Не досить того, помимо сего, що тепер так Ватсон, як і його жартоблива жінка, воліли-б дістати вже бодай розвід, то не можуть його дістати, бо не мають на се жадної законної причини. Тепер над виходом з сего чудного подружа ломлять собі голови адвокати а навіть сам манїтобський міністер справедливости, та не можуть нічого придумати. Ватсон живе з того, що удержує бордінґ-гавз. Дійсне імя його жінки, хотяй вже і звісне урядовим кругам, по нинішний день не оповіщене в ґазетах, бо батько її, як кажуть, один з найвиднійших горожан Виннїпеґу, старає ся справу затушувати і не щадить гроший.

Справоздане касове Р. Н. Союза

за місяць лютий 1912 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	323	59
2	Mt. Carmel, Pa.	74	00
3	Olyphant, Pa	107	18
4	Jersey City, N. J.	55	84
5	Mt. Carmel, Pa.	91	00
6	Brownsville, Pa.	66	00
7	McAdoo, Pa.	176	43
8	Elmira Heights, N. Y.	42	18
9	St. Clair, aP.	132	44
10	Ansonia, Conn.	93	79
11	Waterbury, Conn.	33	59
12	Yonkers, N. Y.	97	43
13	Troy, N. Y.	35	18
14	St. Louis, Mo.	109	05
15	Buffalo, N. Y.	45	18
16	Lansford, Pa.	239	00
17	West Pawlet, Vt.	28	00
18	Seymour, Conn.	26	85
19	Homer City, Pa.	23	60
20	Jessup, Pa.	93	34
21	Mayfield, Pa.	17	00
22	Nesquehoning, Pa.	13	00
23	Homestead, Pa.	99	50
24	Shamokin, Pa.	21	59
25	Trauger, Pa.	52	59
26	Belle Vernon, Pa.	28	00
27	Glen Lyon, Pa.	70	95
28	Mahanoy Plane, Pa.	250	90
29	Rhone, Pa.	94	18
30	Breslau, Pa.	101	80
31	Eleanor, Pa.	38	00
32	Trauger, Pa.	102	00
33	Northampton, Pa.	251	24
34	Old Forge, Pa.	25	59
35	Whitney, Pa.	49	25
36	Scottdale, Pa.	39	19
37	Chisholm, Minn.	74	59
38	Auburn, N. Y.	86	29
39	Syracuse, N. Y.	54	10
40	Edwardsville, Pa.	95	05
41	Westmoreland, Pa.	37	81
42	Passaic, N. J.	101	75
43	Simpson, Pa.	20	00
44	Mt. Carmel, Pa.	12	00
45	Philadelphia, Pa.	33	65
46	Plymouth, Pa.	157	00
47	Ambridge, Pa.	41	49
48	McKeesport, Pa.	97	23
49	Powhatan, W. Va.	19	00
50	Desloge, Mo.	3	00
51	Yatesboro, Pa.	49	00
52	Holyoke, Mass.	13	00
53	Pittsburg, Pa.	191	26
54	Terryville, Conn.	22	99
55	Carnegie, Pa.	112	47
56	Wheeling, W. Va.	32	30
57	Cohoes, N. Y.	31	59
58	Ramey, Pa.	80	65
59	Leisenring, Pa.	47	20
60	Baltimore, Md.	—	—
61	Dunlo, Pa.	118	00
62	Lopez, Pa.	15	36
63	Ford City, Pa.	77	00
64	Gradatim, Pa.	7	00
65	Elizabeth, N. J.	88	96
66	New York, N. Y.	53	79
67	Butler, Pa.	7	00
68	Ansonia, Conn.	10	59
69	New York, N. Y.	15	00
70	Jersey City, N. J.	147	49
71	Franklin Furnace, N.J.	10	00
72	Alden Sta., Pa	96	13
73	Providence, R. I.	12	36
74	Granville, N. Y.	19	00
75	Mt. Carmel, Pa.	22	00
76	Newark, N. J.	75	03
77	Yorkville, O.	16	00
78	Minersville, Pa.	242	99
79	Meyersdale, Pa.	18	00
80	Pleasant Valley, Pa.	44	85
81	Baltimore, Md.	34	64
82	New Alexandria, Pa.	72	18
83	Carnegie, Pa.	10	95
84	Canonsburg, Pa.	23	43
85	Hazleton, Pa.	184	43
86	Clyphant, Pa.	11	00
87	Lancaster, N. Y.	25	36
88	Tonawanda, N. Y.	11	18
89	Simpson, Pa.	13	00
90	Centralia, Pa.	76	00
91	McKees Rocks, Pa.	40	18
92	Taylor, Pa.	57	95
93	Newburgh, O.	15	00
94	New Britain, Conn.	40	72
95	Beaver Meadows, Pa.	75	13
96	Pittsburg, Pa.	74	03
97	Marion Heights, Pa.	19	00
98	Shenandoah, Pa.	39	75
99	Wilkes Barre, Pa.	98	91
100	McKeesport, Pa.	33	80
101	Canonsburg, Pa.	7	13
102	Cleveland, O.	96	77
103	Superior, Wis.	20	00
104	Perth Amboy, N. J.	110	31
105	Nicetown, Pa.	27	96
106	Chicago, Ill.	116	24
107	Sayre, Pa.	41	37
108	New York, N. Y.	105	51
109	Ellsworth, Pa.	45	63
110	Leetsdale, Pa.	44	00
111	Allegheny, Pa.	17	77
112	Cleveland, O.	14	72
113	New Florence, Pa.	45	00
114	Dunmore, Pa.	59	75
115	New Philadelphia, Pa.	31	00
116	Chisholm, Minn.	15	95
117	New York, N. Y.	62	02
118	Pittsburg, Pa.	19	54
119	Latrobe, Pa.	30	00
120	Spangler, Pa.	85	77
121	Trenton, N. J.	127	00
122	Trenton, N. J.	66	78
123	Scranton, Pa.	28	54
124	Ormrod, Pa.	29	90
125	Chicago, Ill.	6	31
126	Beaverdale, Pa.	44	18
127	Buffalo, N. Y.	66	47
128	Lorain, O.	19	77
129	Sykesville, Pa.	46	00
130	Pittsburg, Pa.	34	77
131	Beaver McAdows, Pa.	31	05
132	McKeesport, Pa.	79	90
133	Newark, N. J.	59	36
134	Ernest, Pa.	39	00
135	Smoke Run, Pa.	249	50
136	Carnegie, Pa.	36	36
137	Lackawanna, N. Y.	6	00
138	Philadelphia, Pa.	8	36
139	Oil City, Pa.	28	00
140	Youngstown, O.	59	69
141	Little Falls, N. Y.	53	48
142	Elizabeth, N. J.	62	08
143	Windber, Pa.	56	20
144	New York, N. Y.	13	77
145	Altoona, Pa.	19	00
146	Detroit, Mich.	17	38
147	Allentown, Pa.	98	47
148	California, Pa.	21	17
149	Lackawanna, N. Y.	24	54
150	Pittsfield, Mass.	8	00
151	Allentown, Pa.	18	78
152	Homestead, Pa.	50	00
153	Berwick, Pa.	28	29
154	Dunmore, Pa.	43	95
155	Perth Amboy, N. J.	85	12
156	Sheffield, Pa.	16	77
157	Donora, Pa.	77	56
158	Creekside, Pa.	18	59
159	Wilmerding, Pa.	26	14
160	Jamaica, N. Y.	32	08
161	Tower City, Pa.	36	25
162	Scranton, Pa.	39	31
163	Chicago, Ill.	12	56
164	N. Hadley, Mass.	9	59
165	Chicago, Ill.	52	29
166	Barnesboro, Pa.	44	00
167	Cumbola, Pa.	35	49
168	Perth Amboy, N. J.	49	33
169	Scranton, Pa.	46	10
170	Jersey City, N. J.	29	89
171	Pittsburgh, Pa.	26	31
172	Fredericktown, Pa.	20	75
173	Cleveland, O.	25	00
174	Oxford Furnace, N. J.	27	30
175	Detroit, Mich.	23	22
176	New Burgh, N. Y.	20	00
177	Vegreville, Alta., Can.	8	00
178	Manchester, N. H.	12	13
179	St. Louis, Mo.	86	60
180	Scarbo, W. Va.	25	00
181	Manville, R. I.	6	36
182	Dixonville, Pa.	61	96
183	Sunderland, Mass.	20	00
184	Whiting, Ind.	58	00
185	Hazleton, Pa.	53	35
186	McAdoo, Pa.	36	18
187	Ford City, Pa.	43	08
188	Ginter, Pa.	—	—
189	South Fork, Pa.	31	18
190	Newark, N. J.	24	13
191	Troy, N. Y.	49	34
192	Herkimer, N. Y.	26	43
193	Red Star, W. Va.	18	90
194	Minneapolis, Min.	25	59
195	Peckskill, N. Y.	19	18
196	Whiting, Ind.	49	10
197	Swoyers, Pa.	75	71
198	Port Jerwis, N. Y.	18	59
199	Whiting, Ind.	39	25
200	Syracuse, N. Y.	6	18
201	Whippany, N. J.	6	20
202	Auburn, N. Y.	17	49
203	Brooklyn, N. Y.	25	39
204	New York, N. Y.	19	26
205	Emerald, Pa.	37	38
206	Woonsocket, R. I.	22	02
207	Jeanette, Pa.	63	02
208	Kingston, Pa.	47	18
209	Carteret, N. J.	89	00
210	Westchester, N. Y.	18	00
211	Stapleton, N. Y.	18	18
212	Cleveland, O.	29	00
213	Bayonne, N. J.	44	97
214	Chicago, Ill.	37	99
215	New York, N. Y.	23	54
216	Hazleton, Pa	42	00
217	Rochester	35	36
218	Youngstown, O.	48	15
219	Bakerton, Pa.	63	35
220	Chicago, Ill.	32	34
221	Chicago, Ill.	44	93
222	Mahanoy City, Pa.	102	54
223	Port Bowkley, Pa.	55	90
224	Belle Valley, O.	26	43
225	Desloge, Mo.	53	05
226	Hammond, Ind.	20	50
227	Derry, Pa.	60	35
228	St. Clair, Pa.	25	70
229	Scranton, Pa.	113	11
230	Youngstown, O.	78	00
231	Centralia, Pa.	10	70
232	New Alexandria, Pa.	27	20
233	New York, N. Y.	15	72
234	Elizabethport, N. J.	46	91
235	Rossford, O.	42	77
236	Ambridge, Pa.	3	77
237	Chester, Pa.	53	71
238	New Alexandria, Pa.	6	18
239	Philadelphia, Pa.	61	45
240	Phoenixville, Pa.	6	00
241	Newark, N. J.	16	00
242	Hawthorne, Ill.	22	13
243	West Pullman, Ill.	13	54
244	Bellefonte, Pa.	15	38
245	Trenton, N. J.	50	21
246	Crompton, R. I.	20	46
247	Wilmington, Del.	36	23
248	Coatesville, Pa.	49	30
249	Nanticoke, Pa.	38	12
250	Pittsburg, Pa.	95	36
251	Cleveland, O.	24	26
252	Northampton, Pa.	24	61
253	Lopez, Pa.	—	—
254	New Britain, Con.	26	85
255	West Newton, Pa.	23	18
256	Ronco, Pa.	19	77
257	Spring Valley, N. Y.	18	20
258	W. E. Pittsburgh, Pa.	25	36
259	Chicago, Ill.	35	21
260	Taylor, Pa.	44	21
261	Taylor, Pa.	38	00
262	Ansonia, Conn.	10	95
263	Fulton, N. Y.	33	47
264	Juliet, Ill.	31	50
265	Taylor, Pa.	58	59
266	Glen Lyon, Pa.	34	36
267	Kingston, Pa.	32	56
268	Duquesne, Pa.	43	20
269	East Chicago, Ind.	31	65
270	Jersey City, N. J.	38	38
271	Treskow, Pa.	31	59
272	Delano, Pa.	13	00
273	Hudson, N. Y.	20	25
274	Youngstown, O.	39	96
275	Perth Amboy, N. J.	60	20
276	Ambridge, Pa.	28	86
277	Hartford, Conn.	30	33
278	Wilkes Barre, Pa.	41	13
279	Glen Campbell, Pa.	27	00
280	Stockton, Pa.	28	00
281	Manchester, N. Y.	17	00
282	Syracuse, N. Y.	12	54
283	Auburn, N. Y.	43	72
284	Rome, N. Y.	14	13
285	Glassport, Pa.	—	—
286	Lorain, O.	18	65
287	Carnegie, Pa.	13	25
288	So. Betlehem, Pa.	22	95
290	Clarksburg, W. Va.	6	00
291	Brooklyn, N. Y.	14	13
292	Detroit, Mich.	28	31
293	Duquesne, Pa.	48	59
294	Madera, Pa.	73	27
296	New Kensington, Pa.	33	23
297	Dravosburg, Pa.	24	75
298	Holden, W. Va.	43	10
299	Kent, Pa.	18	00
300	Johnstown, Pa.	54	50
301	Chicago, Ill.	20	39
302	Fogelsville, Pa.	18	13
304	Heilwood, Pa.	32	00
305	Bruceton, Pa.	16	59
306	Cumbola, Pa.	18	49
307	Wilkes Barre, Pa.	13	85
308	East St. Louis, Ill.	20	49
309	Clayville, N. Y.	12	00
310	Hazleton, Pa.	27	00
311	New York, N. Y.	16	50

Прихід за лютий 1912 р. є 14.224.25

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Івані Кочан, Dumnore, Pa.	1.000.00
Івані Когут, Wheeling, W. Va.	500.00
Семані Ґузеляк, Olyphant Pa.	500.00
Акіфтім Телех, Olyphant. Pa.	1.000.00
Насті Бибель, Cleveland, O.	250.00
Войтіху Байорек, Hazleton, Pa.	1.000.00
Юрію Валькучак, Dunlo, Pa.	1.000.00
Ільку Буриняк. Desloge. Mo.	500.00
Андрею Фіра, McAdoo, Pa.	500.00

Запомога по бл. п.

Марії Петрунцьо, McAdoo, Pa.	400.00
Насті Ковалів, Ambridge, Pa.	400.00
Марії Маційовській Jersey City, N. J.	400.00
Юлії Кшонстовській. Ambridge, Pa.	400.00

Запомога для:

Василя Сушко, Pittsburg, Pa.	100.00

Сирітська часть по:

Михайлі Пустай, Trenton, N. J.	800.00
Стефані Кардамаш, Cleveland, O.	750.00
Федорі Форитар, Butler, Pa.	829.00
Юрію Ясінко, Manor, Pa.	313.00
Надгорода орґанізаторів за січень і лютий	219.31
Платня гол. Уряду за лютий	270.00
Адміністрація Р. Н. Союза за лютий	97.22
Засідане Контр. Комісії	256.58
За грамоти Р. Н. Союза	440.00
Весь розхід за лютий 1912 р. виносить	$11.925.11

Зіставлене:

Прихід за лютий 1912 р. є	14.224.25
Готівка з кінцем січня 1911 р. остала	91.961.84
Весь прихід разом є	106.186.09
Розхід за лютий 1912 р. є	11.925.11
Готівка з кінц. лютого остає	$94.260.98

З того:

Фонд сирітський	45.265.15
„ резервовий	27.366.17
„ народний	4.699.15
„ бідних	7.105.02
„ еміґраційний	2.309.83
„ розпорядимий	7.515.66
Разом	$94.260.98

Д. Капітула, г. предс.,
А. Шаршонь г. кас.,
С. Ядловський г. ф. секр.

"SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

ANTHONY CURKOWSKY, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА"
часопис для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тижня в четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців $2.00
до старого краю на 12 місяців ... $2.50
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтаря або агента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Хто освободив Січинського?

Се питанє певно ставлять собі судії, хоч навіть вже й засудили двох дозорців карного закладу в Станіславові, що мали помагати Січинському в утечі. Цілий плян утечі був виконаний так по майстерськи, що затер всякі сліди за Січинським і за тими, що йому помогли висвободити ся. Одначе суд мусів шукати за виновниками; і на кого впало підозрінє? На дозорців, що мали тої ночи службу а головно на Нуду, який був вже 14 разів караний, не повинував ся тюремним настоятелям а до того всего передавав Січинському гроші, які був позичив в сумі 500 К в незнакомого пана. Але чи він випустив Січинського, се дуже велике питанє; ба за 500 корон ледво хто підійме ся такого діла; се певно винагорода за те, щоби Нуда достарчав Січинському ліпшого харчу, як се практикує ся і по инших вязницях. Разом з Нудою були обжалувані ще дозорці: Ізидор Тарнавський, Кароль Маляж, Антон Цєсліков і Гнат Котюшко; всі вони мали після акту обжалованє помагати Січинському до утечі.

Після переведеної розправи утеча Січинського відбувала ся в сей спосіб: дня 9. падолиста 1911 року працював Січинський як звичайно в столярни. Звідси пішов вечером до келії, де його видів дозорець, що повнив на тім коритари службу від години три на 6 до год. три на 8 вечером. Співвязень Хомин, що сидів в одній келії з Січинським рішучо каже, що в тім часі Січинський ще був в келії а до тої години, як каже Зубрин, двері були позамикані. Ключі до всіх казень і брам були після звичаю зложені в інспекційнім покою в незамкненій шафі під дозором коменданта нічної варти. Дозорець Ян Стипа, що по тій ночи, о годині 6-ій рано обиймав службу ключника II. крила забрав всі ключі від казень того крила і пішов на коритар, отворив казню ч. 205, аби випистити Хомина до винесеня „кібля". Двері були добре замкнені на два спусти і сворінь був заложений. Вигляд постелі Січинського вказував, що він спить, тому Стипа його не будив, бо і не було ще шестої години. Хомин тимчасом вибрав ся з „кіблем" і Стипа пустив його знов до келії і келію замкнув. О годині пів до 7. рано вязень Гнат Барбазяк, замітаючи сутерини, побачив шафлик, а в нім визничі сподні і дві камізельки. Про знайденє сеї „згуби" доніс дозорцеви Войтіхови Ваволови. Дозорець зложив сї річи в інспекційнім покою. О год. 7-ій рано отворив Стипа другий раз двері келії ч. 205, аби забрати і Січинського і Хомина до столярського варстату. Та якже здивував ся, коли побачив, що Січинського в келії нема. На його алярм заряджено сейчас перешуканє цілого закладу кари і стверджено, що Січинського в закладі кари цілком нема. Найдено лише решту одіжи в казни. При судовій ревізії стверджено, що замок в казни є неушкоджений двері і крати ненарушені, отже хтось третій отворив двері з надвору, бо з надвору лише можна отворити двері. Того дня від години три на 9 вечером до години три на 10 повнив службу на II. коритари дозорець, обжалований Цєсліков на переміну з Зубрином. Перехід з II. коритара до сутерин є легкий і незамітний, бо в сутеринах нема служби, осьвітлених сходів ніхто не стереже, а від казні ч. 205 до сходів до сутерин є всего 4 кроків. Міг отже Мирослав зійти сюди спокійно і тут перебрати ся. Вийшовши перебраний з сутерин мусів перейти Січинський через головну крату (ократована перша брама, стережена дозорцями) і коло інспекційного покою, в котрім був комендант нічної варти, а був ним Кароль Маляж. Резерву сеї варти мав Ян Нуда і Ізидор Тарнавський. Нуда мав сидіти при „краті" від години 7 до 12 в ночи з перервою від години пів до 9 до пів до 10, бо в сім часі мав оглянути з Тарнавським стрих і сутерини. Той цілий час перерви мав стояти при краті Кароль Маляж. З огляду на се, що всї бічні двері були рішучо позамикані, Січинський мусів переходити через головну крату. Перейшовши першу крату мусів Січинський перейти через подвіре, а відси до так званого партерового забудованя, де на кінци довгого коритаря коло замкненої кратованої брами стоїть військова патроля і перепускає лише дозорців. Через подвіре, а відси через мур не міг Січинський перейти, бо мур дуже високий, а варта військова густо уставлена, булаб його зловила. Зрештою ані на мурі не найдено ніяких слідів, ані патролюючі жовніри нічого тої ночи не бачили. Лишає ся отже одно припущенє, що Січинський перейшов через другу крату, а відси коритарем до послідної брами, де до 10 години стоїть дозорець, а по 10-ій пускає лиш того, хто заздвонить. Се називає ся портієрка. При сїй портієрці повнив службу тої ночи Котюшко, а при другій середній краті жовнір 58 п. п. Розенкранц. Розенкранц в слідстві зізнав, що коротко перед годиною 10. в ночи зажадав отвореня крати молодий мущина, бльондин, в уборі дозорця. Жовнір отворив крату, але сей дозорець вже більше не вернув. Василь Хомин розказує, що коло години 9. вечером хтось отворив двері, викликав Січинського на коритар, а відтак двері замкнув. Вязень з сусідної келії Петро Косик, як говорить акт обжалованя, чув шепіт того чоловіка, що вивів на коритар Січинського і каже, що ним був дозорець Тарнавський. Першу крату мав отворити Ян Нуда, другу як звісно отворив для дозорця вояк Розенкранц, а через третю браму, де був Котюшко, перейшов спокійно, принаймение Котюшко не видів, абихто переходив.

При розправі яка тревала три дні, то є 16., 17., і 19., лютого, переслухував суд 53-ох сьвідків. Обтяжаючо для обжалованих зізнавали жовнір Розенкранц, що стояв на варті коло брами, який зізнав, що перед 10-ою годиною в ночи зажадав отвореня молодий русявий мущина, в уборі дозорця, і вязень сусідної келії, Петро Косик, що чув шепіт того чоловіка, що вивів на коритар Січинського і що ним мав бути дозорець Тарнавський, одначе не може сего сказати тепер на певно. Окрім того виходив суд до закладу, щоби переконати ся, куди міг Січинський втічи; і показало ся, що Січинський мав кілька доріг, якими міг спокійно втічи, не потребуючи переходити попри дозорців. Розправа закінчила ся засудом:

Івана Нуди на 4 роки тяжкої вязниці з постом що місяця, твердим ложем і темницею в день утечі Січинського.

Ізидора Тарнавського на 3 роки тяжкої вязниці.

Маляжа, Цєслікова і Котюшка увільнено від вини і кари.

Оборонці внесли жалобу неважности проти висоти присуду.

Між орґанізаціями.

Від коли сторінки „Народної Волі" стали цирковою ареною для всяких блазнів, видіставших ся з дому божевільних на Wards Island, під Ню Йорком, — від того часу годі брати щонебудь друковане в тій часописи серіозно. Хиба час від часу випадає з політики усьміхнути ся — але і то лиш з політики, бо послідними часами „віци" американського „дурного Авґуста" так зглупіли, що навіть і сьміяти ся нема з чого. Правдоподібно такого конкурсово-дурного „дурного Авґуста" не держав би навіть властитель найпідлійшої циркової буди, що грає в Куликові та Козовій по ярмарках, як його держить для втіхи своїх членів головний виділ нового Союза. Та дарма, de gustibus non est disputandum*), говорив колись польський шляхтич і якраз тут його слова знаходять чудове приміненє.

* *
*

А все таки виглядає наче б головний уряд від нового Союза посідав хоть крихіточку почутя встиду. Чи воно так дійсно є, не знаємо; але одно є певне, іменно що він хоть намагає ся вмовити в людий, що воно таки так є. Бо ось дивіть: на ділі сей уряд зробив необмеженим паном редакції калюмніятора релігії 99 процент усіх членів нового Союза, недокінченого презбітеріянського попа, визначного члена Insane Asylum на Wards Island, ескамотера людського гроша по Канаді і прочая і прочая що його єсть, — а на папери для замилення очий сьвітови, встидає ся а може і бояв ся, оголосити се публично, та зліпив якийсь „редакційний комітет", якого члени розкинені по цілій широкій Америці, та мають обовязок брати на свою совість се все, що непочитальний набабрає.

Радуй ся отже новий Союзе, бо аж тепер настане у тебе „свобода непочитальної думки і слова!"

* *
*

Послідне число „Народної Волі" вийшло без поданя імени того, хто його зредаґував. У нім — як каже звичай — найшла ся опять спора доза брехні на нашу організацію. Річ природна, без підпису автора. Та позаяк опитні люди говорять що „пізнати пана по холевах", тому і по всій тій писанині зовсім не тяжко додумати ся хто її писав: та вжеж, що ніхто инший, як кепський варят чи то пак американський „дурний Авґуст".

У писанині сего варята є одно таке місце: „Цікаве воно, після якої методи ведеть ся господарка свірітського майна старого Союза. Не досить, що гроші суть власностю організації а не сиріт, не досить, що не розділені на осібні книжочки, то славний уряд часть сирітську дає в розмет, як се можна бачити в справозданю за січень..."

Чоловік з мікроскопійними слідами мозку у своїй чашці не написав би щось подібного. Він взявби отсе касове справозданє за місяць січень, оголошене в числі 7-ім „Свободи", та розмет, оголошений в числі 1-ім „Свободи" і сказавби так: справозданє касове а розмет — се дві зовсім відмінні річи. В справозданю касовім, оголошенім в числі 7-ім „Свободи" нема найменчого натяку, найменчої букви, якаб кидала підозріне, що сирітські фонди заплачено з розмету. Розмет за січень, оголошено в числі 1-ім „Свободи" і там всякий здоровий на умі чоловік бачив, за що має платити. А там не було ані одні даже коми про се, що з розмету має платити ся сирітські части. Отже: коли в касовім справозданю за січень є зазначено, що сї сирітські части виплачено, та коли про них нема згадки в розметі, то мусів уряд виплатити їх з сирітського фонду. Иншого виходу нема, се річ ясна як сонце. Отже: коли хто не годен відріжнити розмету від касового справозданя, то або прокинув ся навмисне дурним, щоб кирнинти брехнею і як такий заслугує на „мено" падлюка, або таки дійсно є дурним і як такий повинен вернути назад на Wards Island. Отже: управа презбітеріянської місії повинна психіятрів з Wards Island пізвати о зворот коштів, виложених за лічене автора наведених стрічок з „Народної Волі", бо вони зовсім сфушерували його мозковиницю: зливаючи йому лоб зимною водою, виполокали з нього послідню порошинку розуму. І днесь, сарака, може навіть і дуже так винен, що пише самі ідіотизми на сторінках „Народної Волі".

І коли кого треба зробити відвічальним за се, що примушує чоловіка так тяжко хорого виступати в ролі блазна перед соборною Україною, то хиба лиш головний уряд нового Союза.

Та нехай но про се дізнає ся „Товариство охорони звірят" — дістане ся сему урядови від нього добре на оріхи за немилосерне збиткованє ся над нерозумним сотворінєм.

*) Осторога для секретаря нового Союза: Сих слів не вписуйте до своєї книжочки, бо се не конче безпечна латина.

З Northampton, Pa.

ЖЕРТВИ НА РІДНУ ШКОЛУ.

Яков Грабар зложив $1.00 і кличе: Федора Саюка з Slatedale, Pa. і Юрія Лудьова з Allentown, Pa.

На хрестинах у Дмитра Вересюка зложили слідуючі добродії свої жертви на Рідну Школу: Дмитро Вересюк 50, Семен Сеник 50, Ілько Мула 50, Василь Мула 50, Максим Вересюк 50, Гринько Патрай 25, Семко Параньска 25. Складкою занялись молодці—патріоти Семен Сеник і Ілько Мула. Всякі жертви просить ся жертводавців складати лично, чи money order-ом на руки:

Rev. Emil M. Baransky,
Box 2. Northampton, Pa.

СПРАВОЗДАНЄ КАСОВЕ „РУСЬК. МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА"
за місяць лютий 1912 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	15	20
2	Mt. Carmel, Pa.	1	25
3	Olyphant, Pa.	3	50
4	Jersey City, N. J.	3	60
5	Mt. Carmel, Pa.	3	25
7	McAdoo, Pa.	27	87
8	Elmira, N. Y.	3	00
9	St. Clair, Pa.	9	00
10	Ansonia, Conn.	9	79
11	Waterbury, Conn.	1	50
12	Yonkers, N. Y.	1	75
14	St. Louis, Mo.	5	70
16	Lansford, Pa.	—	—
18	Seymour, Conn.	1	00
20	Jessup, Pa.	4	25
21	Mayfield, Pa.		50
23	Homestead, Pa.	—	—
24	Shamokin, Pa.		48
25	Trauger, Pa.		75
26	Belle Vernon, Pa.	1	00
27	Glen Lyon, Pa.	18	05
28	Mahanoy Plane, Pa.	9	75
29	Rhone, Pa.	7	05
30	Breslau, Pa.	—	—
33	Northampton, Pa.	26	80
35	Whitney, Pa.	—	—
36	Scottdale, Pa.	4	80
37	Chisholm, Minn.	3	25
38	Auburn, N. Y.	4	00
39	Syracuse, N. Y.	2	00
40	Edwardsville, Pa.	8	35
42	Passaic, N. J.	8	35
43	Simpson, Pa.	3	75
45	Philadelphia, Pa.	1	00
46	Plymouth, Pa.	10	58
47	Ambridge, Pa.	1	50
48	McKeesport, Pa.	2	00
53	Pittsburg, Pa.	9	45
55	Carnegie, Pa.	5	25
58	Ramey, Pa.	1	50
59	Leisenring, Pa.	6	25
60	Baltimore, M. D.	—	—
61	Dunlo, Pa.	2	75
63	Ford City, Pa.	2	50
65	Elizabeth, N. J.	4	00
66	New York, N. Y.	1	00
67	Butler, Pa.		25
68	Ansonia, Conn.	1	15
70	Jersey City, N. J.	4	75
72	Alden Sta., Pa.	14	80
73	Providence, R. I.		25
78	Minersville, Pa.	2	00
81	Baltimore, Md.		95
82	New Alexandria, Pa.	3	25
83	Carnegie, Pa.		25
85	Hazleton, Pa.	5	00
87	Lancaster, N. Y.	2	64
90	Centralia, Pa.	1	00
91	McKees Rocks, Pa.		50
92	Taylor, Pa.	3	00
96	S. S. Pittsburg, Pa.	4	75
97	Marion Heights, Pa.		50
98	Shenandoah, Pa.	2	75
99	Wilkes Barre, Pa.	2	75
102	Cleveland, O.		75
103	Export, Pa.	—	—
104	Perth Amboy, N. J.	7	00
105	Nicetown, Pa.		50
106	Chicago, Ill.	1	50
107	Sayre, Pa.	2	48
108	New York, N. Y.	1	75
109	Ellsworth, Pa.	1	00
113	New Florence, Pa.	—	—
116	Chisholm, Minn.		25
117	New York, N. Y.		50
120	Spangler, Pa.	7	25
121	Trenton, N. J.	22	80
123	Scranton, Pa.	1	15
126	Beaverdale, Pa.	3	00
127	Buffalo, N. Y.		25
128	Lorain, O.	1	00
129	Sykesville, Pa.	2	25
130	Pittsburg, Pa.	1	25
132	McKeesport, Pa.	5	50
133	Newark, N. J.	1	40
135	Smoke Run, Pa.	1	50
136	Carnegie, Pa.	1	50
139	Oil City, Pa.	1	75
140	Youngstown, O.	1	26
142	Elizabethport, N. J.	4	40
147	Allentown, Pa.	5	50
148	California, Pa.	1	00
156	Sheffield, Pa.		25
157	Donora, Pa.	3	75
162	Scranton, Pa.		25
179	St. Louis, Mo.	1	00
182	Dixonville, Pa.	2	25
188	Ginter, Pa.	—	—
197	Swoyers, Pa.	10	25
198	Port Jervis, N. Y.	—	—
201	Whippany, N. J.		25
203	Brooklyn, N. Y.		50
207	Jeanette, Pa.	1	85
208	Kingston, Pa.	4	93
213	Bayonne, N. J.	3	83
217	Rochester, N. Y.		50
222	Mahanoy City, Pa.	4	35
223	Port Buckley, Pa.	1	00
225	Desloge, Mo.	1	00
227	Derry, Pa.	1	15
228	St. Clair, Pa.		96
229	Scranton, Pa.	5	50
240	Phoenixville, Pa.	1	75
241	Newark, N. J.		25
244	Bellefonte, Pa.	2	00
245	Trenton, N. J.	3	25
246	Crompton, R. I.		25
247	Wilmington, Del.		50
249	Nanticoke, Pa.	1	65
252	Northampton, Pa.	—	—
255	West Newton, Pa.	2	50
257	Spring Valley, N. Y.	1	50
258	W. E. Pittsburg, Pa.		75
260	Taylor, Pa.		35
273	Hudson, N. Y.		50
276	Ambridge, Pa.	1	25
283	Auburn, N. Y.	4	00
285	Glassport, Pa.	—	—
286	Lorain, O.	—	—
291	Brooklyn, N. Y.		75
296	New Kensington, Pa.	—	—
298	Holden, W. Va.	—	—
308	E. St. Louis, Ill.		60

Прихід за лютий 1912 р. є 431.71

Зіставленє:

Прихід за лютий 1912 р. є - 431.71
Готівка з кінцем січня 1912 р. остала - - - - 14 837.78

Весь прихід разом є 15.269.49
Розхід за лютий 1912 р. є 37.00
Готівка з кінцем лютого остає 15.232.49

Дм. Капітула, г. предс.,
Ал. Шаршонь, г. касієр,
С. Ядловський, г. секр. ф.

ЮВИЛЕЙНИЙ ФОНД ІМ. М. ШАШКЕВИЧА
(Фонд „Рідна Школа" в Галичині.)

Оголошено в ч. 10 296.72
О. Д. Хомяк, Сімпсон, Па. 5.00

На хрестинах у Михаїла Вархолика в Донора, Па., дня 18. лютого заходом Алексея Цепка і Теодора Біль жертвували: по 50 цнт.: Алекс. Цепко, Теодор Біль, Михаїл Вархолик, Іван Цепко, Стефан Русинко, Гавриїл Біль; по 25 цнт.: Йосиф Біль, Афтан Беднарчик, Андрей Цесьляк,, Миколай Беднарчик, Андр. Громко, Кузма Лесняк, Іван Кічан, Митро Маркович, Тимко Беднарчик, Вас. Яблонський, Конра Пішко, Юстина Завійська, Роман Завійський, Вас. Сенько, Василь Шот; Максим Біль 30 цнт.; Іван Вархолик 10 цнт. — Разом 7.15

Разом $308.87

Всякі дальші жертви просить ся висилати на адресу касієра фонду: S. Jadlowsky, Box 76. Jersey City, N. J.

о. Йос. Чаплинський, пр.,
Сем. Ядловський, кас.,
Вол. Каськів, секр.

ДЛЯ СТРАЙКЕРІВ В LAWRENCE, MASS.

на руки підписаного зложили:

Дм. Капітула, МекАду, Па. 1.00

Персонал „Свободи", як слідує: по 2 дол.: А. Цурковський і А. Ґела; по 1 дол.: О. Стеткевич і М. Смакула; по 50 цнт.: А. Савка, С. Гладкий, А. Кічак, А. Сербенський, А. Шостак, П. Маційовський, В. Сандович, К. Кирчів, М. Микітишин, П. Гаврилів, С. G. Rose В. Туренчак. — Разом 12.00

Ст. Милянович, Джерзи Сіти, Н. Дж. 50

о. П. Понятишин, Нюарк, Н. Дж. 2.00

о. Данилович від себе і парохіян з Лейтроб, Па. 8.00

Разом 23,50

Д. Капітула,
предс. Р. Н. Союза.

ВІДЧИТ

о. П. Понятишина на Маркіяновім сьвяті в Перт Амбой, Н. Дж.

(Дальше).

Та виданєм „Русалки" напитав собі Шашкевич не їно много клопотів зі сторони австрийського уряду та львівського руського конеистора, але й мусів він проковтнути не одну гірку пігулку від тих своїх осьвічених земляків по між котрих розійшли ся нескомфіскованi примірники першої руської книжки в Галичині, або котрим взагалї трафилась нагода її читати. Тодїшна руська інтеліґенція, не маючи, як відомо, нї крихітки народної сьвідомости, зовсім не могла зрозуміти, яку саме ціль хотів осягнути „Русалкою" Маркіян. Тим то одні руські інтеліґенти налякались такого сьмілого кроку молодого студента, другі ругались з її хлопської мови та нової правописи, а ще инші негодували прямо на Шашкевича за таку новість, яку він заміряв увести „Русалкою" в наше письменство — словом, тодїшні Русини абсолютно не вміли оцінити роботи Маркіяна. Як приняли „Русалку" галицькі Русини, про се говорить Яків Головацький такими вимовними словами: „Замісць помочи та підохочуваня, найшли ся (розумій між Русинами) посьмівки та недовольність, бай ворогуваня. Показало ся, же що голова то розум. Були такі, котрі б радо єю витали, але не в тім строю; одному за се, другому за тоє невподоба, одному в сім, другому в тім недогода; не взяв враг і таких, що зовсім цурали ся такою невидальщиною і бісом на неї дивили ся. А нікому тільки біди терпіти, тільки гризи зносити, як бідному іздателеви. Зарозумілість, односторонність, невіжество від ровесників і неровесників нераз доїдали єму до живого*)."

Ся цілковита неудача з „Русалкою" вразила Шашкевича дуже болючо. Видячи, що задуманє ним діло не може через заскорузлість і мертві погляди самих таки Русинів увінчати ся бодай маленьким успіхом, стратив він всяку охоту до дальшої праці і нічого собі так дуже не бажав, як сего, щоби чим скорше вирватись зі Львова. І те бажанє Маркіяна могло сповнитись длятого, бо якраз в часї тих всіх хрій з „Русалкою" скінчив він богословські студії і яко укінчений питомець міг він приступати до рукополаганя на сьвященика. Мимоходом згадаю, що як Шашкевич був ще на 4-тім році богословія, то тодїшний перемиський епископ, Іван Снїгурський, радив йому висьвячуватись в безженнім станї. А таку гадку підсував згаданий епископ Маркіянови тому, бо бачучи його спосібности, хотів він дати йому (Маркіянови) місце при перемиськім консистори. Розумієть ся, що через те був би міг Шашкевич дослужитись якихсь почестей. Но Маркіянова мати цінила мабуть висше невістку як евентуальні гонори свого сина, і для того відраджувала вона йому безженність. Впрочім і сам Маркіян певно волів працювати радше між простим народом на селї ніж стикати ся з такими назадницькими людьми, якими були обсаджені тодїшні наші консисториї. Але най там буде собі з тими причинами, як хоче, а Маркіян пішов таки за радою своєї матери і оженив ся. Невдовзї потім, а се в 1838 р. став він сьвящеником.

Зайшно менї мабуть говорити, що через свої пориви насамперед з „Зорею" а відтак з „Русалкою" був Маркіян записаний яко „неблаґонадьожний" чорними буквами у сьвятім Юрі. Тим то й ставши сьвящеником, не міг Шашкевич сподїватись чогось доброго від свого духовного начальства. Іменно дістав він насамперед на короденький час адміністрацію в Гумнисках, відтак таку саму адміністрацію в Нестаничах, а вкінци в 1841 р. парохію в Новосілках лїських в каменецькім повітї. Всї ті посади були нужденні, пенсії там не платили і Маркіян мусів зносити велику матеріяльну нужду. Були вправдї при тих посадах ерекціональні, церковні ґрунти, але Шашкевич не міг займати ся господаркою тому, бо не позволяла йому на се грудна недуга-сухоти, на котрі западав він ще в семинари. Бувало навіть так, що для заратованя себе і своєї родини мусів нераз Шашкевич позичати у своїх сусїдів грошей або збіжа. Його родинне житє також не було щасливе. І так хорий, бідолашний, опущений від всїх, серед трудів і борб коротав Маркіян своє житє, не маючи нї звідки анї помочи анї якоїсь розради.

Коли тим Маркіяновим товаришам, що не рвались до ніякого нового дїла, лише відносили ся до свого народу з таким самим презирством як австрийський уряд або Поляки, усьміхало ся щастє, і коли вони дізнавали ласк зі сторони своєї власти, то Маркіянове

„...серце бідненькоє
Радощів не має,
Лиш розлуку із долею
Лиш слезоньки знає". („Над Бугом").

І через ціле своє житє взагалї, кромі хиба своїх хлопячих лїт, не знав Шашкевич, що то є щастє достаток: він все мусів бороти ся з ріжними трудностями і перепонами, йому все віяв вітер в очи. Маркіянова доля була така, що вона давила його серце „як відьма кощава", та й до своєї долї кликав він в одчаю:

„Ох ти доле, лиха доле,
Гадино їдлива!
Переїла-сь моє щастє —
Гіренька годино!
Запустила-сь в мою душу
Журбу і розпуку,
Учинила-сь мому серцю
З гараздом розлуку."
(„Лиха доля").

А трошки дальше у тім самім віршу говорить Маркіян про свій гаразд так:

„Десь за морем, за горами
Мій гаразд здрімав ся,
Десь з безвістей, з темних лїсів
Мій смуток пригнав ся.
Ой пригнав ся, тай вороном
Надо мнов лїтає,
Бє ми серце тяжким крилом,
Радість розбиває".

Однак мимо гіркого бідованя, мимо тих всїх розчаровань, яких він зазнав у своїм житю, мимо сеї хороби, що підточувала його житєві соки, в Маркіянї все таки жевріла надія, що відродженє руського народа в Галичині мусить наступити. Тому, хоч і зломаний на дусї, Шашкевич, будучи сьвящеником на селї, не покидав працї на тій ниві, яку він собі вибрав. І так в послїдних лїтах свого житя взяв ся він між иншим до перекладу сьвятого Письма нового завіту на народну руську мову. Вправдї задля змагаючої ся слабости міг Шашкевич перекласти тільки Йоанове евангеліє та пять перших глав з евангелія Маттея, то всеж таки сей переклад має своє значінє тому, бо ним показав Маркіян, що висьміваною доси хлопською мовою можна вразити навіть такі високі релїґійні правди, які містять ся в евангеліях. Слїд менї бодай натякнути і на се, що Маркіян був дуже взірцевим сьвящеником з великою ревностію трудив ся він над просьвітою і уморальнюванєм повіреної собі пастви і був для неї щирим батьком. Проповідав він гарно і сердечно і пять списаних ним проповідей лишилось по його смерти.

Що було єдиною потїхою в послїдних хвилях житя Маркіяна, то сей підєм народної сьвідомости, яка проявилась тоді буйно серед закордонних Українців. В тім часї іменно лунав вже на широких українських степах могутний голос нашого народного апостола Тараса Шевченка і перші його вірші, („Вітре буйний", „Причинна", “На вічну память Котляревському", перша глава „Гайдамаків") поруч творів инших українських писателів принесла до Галичини книжка-збірник, що його видав славний український байкар, Евген Гребінка, під заголовком: „Ластівка". Маркіянови пощастилось дістати сю „Ластівку" у свої руки і він незвичайно нею одушевивсь. Шашкевич переписав собі твори Шевченка і він перший з поміж галицьких Русинів признав сим творам ту цїну, на яку вони заслугували.

Сею „Ластівкою" тїшив ся Маркіян так, як мала дитина, і посилаючи її свому приятелеви Михайлови Козловському, писав він про неї такими словами: „Рідні любезненькі! Несе ся воздухами до вас, мої миленькії, шпарка Ластівка; ой ластівка! такої ще нїхто з роду не бачив, бо не їно, що гарно виспівує та щебече, та так мов промовляє, а то ще і на зиму не ховає ся, і все снує ся, і все лїтає, і все виспівує, що забудеш і біду і горе, і смуток і журбу і здает ся тобі, що завсїгди весна. От така то летит до вас ластівка!" Думи, які містили ся в тій „Ластівцї", розкривали Шашкевичеви давну бувальщину нашого народа і його душа добрила ся та серце радувалось на згадку

„Про давні лїта,
Про давні часи,
Як слава гула
Сьвітом в-округи,
Про руських батьків,
Боярів, князів,
Про гетьманів, козаків. („Побратимови").

Але люта смерть стояла вже за плечима Маркіяна. І сумні були остатні хвилї його житя. Він все сподїван ся, що прийдуть йому гроші з каси та що зможе він поїхати в гори на жентицю до свого друга Миколи Устияновича, тимчасом не довелось Маркіянови бачити нї ґрошей з каси анї гір. У своїй слабости стратив він зір і слух, аж вкінци дня 7. червня 1843 р. не стало Маркіяна в живих. Помер він в 33-тім році свого житя, отже в тім віцї, на котрий припадає найкрасший розцьвіт сил здорового чоловіка. Його тїло похоронено в мурованім гробі в Новосілках лїських, а 50 лїт опісля, а се дня 1. падолиста 1893 р. перенесено його мощі з великою торжественностію до Львова на Личаківський цминтар і там він спочиває днесь. А бодай по смерти вдячні Русини поставили йому на гробі памятник.

* * *

Письменна спадщина по Маркіянї не є велика і розпадаєть ся вона на вірші і прозові твори. Важнїйші з його віршів є отсї: „Згадка", „Болеслав Кривоустий під Галичем", „Погоня", „Бандурист", „Ода по поводу сьвяткованя дня уродин цїсаря Франца I.", „Веснївка", “Туга за милою", „Підлисє", „Над Бугом", „Нещасний". „Лиха доля" і „Побратимови". Крім сего лишилась по Маркіянї частина перекладу з поеми Гощинського „Zamek Kaniowski", як також переклади деяких сербських народних пісень та дещо з чеської „Короледворської рукописи". Треба замітити, що много віршів Шашкевича затратилось між його приятелями та знакомими.

З прозових його писань заслугують на увагу: Казка „Олена" і три „Псальми Русланові". Написав він також розправи: „Старина", „Рускоє весєлє" і „О Запорожцьох і їих Сьчи"; ті однак твори не мають великої стійности. Проповідей осталось по нїм 5. Побіч сего зладив Маркіян „Читанку" для народних шкіл, написав по польськи розправку „Azbuka i Abecadło" та почав перекладати сьвяте письмо. От і весь лїтературний доробок Маркіяна

(Дальше буде).

*) Диви: Руська письменність: вид. тов. „Просьвіта" том III. стор. 141 і дальше.

НАДІСЛАНЕ.

В. Л. Швенк, властитель фірми банкової: Ґроховського і Ком. просить о поміщене слідуючого повідомленя:

В хвили замкненя аґенції Пшестшельского (ул. Стантон ч. 185) в Ню Йорку, через американський уряд, знаходила ся в льокали аґенції дуже чисе ленна почта для костумерів, котрі позіставали в зносинах зі згаданою фірмою. Завдяки моїм стараням удалось мені дістати зізволене на перенесене всіх листів до мого банку в Ню Йорку, ул. 7 Е. число 111-115, де всї ті, котрі надіють ся листів наспівших і листів таких, котрі мають доперва прийти, можуть їх відбирати. Звертаю увагу інтересованим, що межи тими листами є богато тамтогорічних, котрі затримаю ще місяць, а потім буду звертати їх зад з поворотом Прошу отже всіх, котрі сподіють ся листів, зголосити ся до моєї филії банкової на ул. 7. і відібрати листи. При тій случайности доношу всім костумерам аґенції п. Пшестшельского. що в моїм банку можете відбирати свої листи, а заразом прошу о прочитане мого оголошеня в сій часописи, знаходящого ся на 4-ій стороні по новинках.

Банк отвертий від 8 рано до 9 вечером, в неділї і сьвята від 9 рано до 4 пополудни.

В. Л. Швенк,
властитель фірми банкової Ґроховський і Ком.

ПРАЦЯ.

Праця се найвисше добродійство для людий. Без праці не мож бути житя. Щасливий є той чоловік, котрий має силу, знанє і потрібну до праці охоту. Він зробить себе і усїх тих, що на нїм полягають, щасливими. Однак ми знаємо, що часами фізична сила уступає, ум тупіє а воля слабне. Є відомою річию, що до здоровля потрібно скріплення сил. Таке скріпляюче сили средство найде кождий в Трінера Американськім Еліксірі Гіркого Вина. Сей лік є зложений з чистого червоного вина і найлїпшого лїчничого зіля. Він витворює апетит, лічить запаленє оболон органів травленя, дає силу нервам і мязиям, лїчить болї жолудка та кишок, обструкцію, біль голови, напади ревматизму і невральґії, розстроєнє по їдї і недокровність. Набути можна по всїх дрогторах.

JOS. TRINER,
1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill

Земля на продаж.

Продам: 85 акрів доброї, рівної землї при публичній дорозї по $15 акер Легко еї корчувати і є на нїй трохи тай зів. Також 100 акрів ліса (ліс варт около $500), земля добра, особливо над річкою — по $18 акер. 60 акрів ліса (ліс варт яких $250), земля добра, по $14 акер. 130 акрів доброї вичищеної. але трохи запущеної землї, по $15 акер. 85 акрів дуже доброї, чистої землї зі всїми будинками $3200. Воздух і вода тут дуже здорові. Деякі плоди збираєсь 2 рази до року. 25 акрів добре управлених цїлковито вистарчить на удержанє родини.

Оден Русин має сейчас коло мене 1800 акрів землї і хоче розпарцелювати 1000 акрів або й більше між Русинів по 25 до 50 акрів на родину. Землю сю треба майже всю корчувати. Він продасть сю землю по $12.50 за акер, на сплату на 8 до 10 лїт. Не раджу купувати тут землї одній або двом родинам, але що найменче 10 або 15. Хто хотїв би купити землю, яку я продаю, або хотївби купити в того Русина, нехай голосить ся до мене (бо сей Русин тут не живе) і нехай напише скільки землї і по якій цїнї хотїв би купити, скільки може заплатити з гори готївкою і як сплачував би решту. Коли зголосить ся вас 15 людий, що хочете купити землю в мого сусїда Русина, то він вас повідомить, коли маєте тут приїхати і сам тут приїде, аби розміряти землю і поробити контракти та видати „діти" тим, кому земля сподобаєсь. Тут може повстати невелика руська кольонія та побудувати свій млин на річцї, яка пливе серединою отсеї землї, (давно був тут млин), а пізнїйше може станути таки й добре руське село.

ІВАН АРДАН,
Penrith, Cumberland Co., Va.

ПОЗІР! ПОЗІР!

КУПУЙТЕ ЛИШЕНЬ

в Руськім Товаристві Педаґоґічнім

у ЛЬВОВІ, ул. Мохнацького ч. 12.

Ріжні красні і дешеві ілюстровані книжочки для дітий; ілюстровані байки та оповіданя; книжки повістеві для шкільної молодежи і для народу (читалень). Дохід зі сподажи сих видавництв іде виключно на рідну школу і бурси РТП.

Книжки висилає ся лиш за попереднім надісланєм готївки або за посліплатою.

Катальоґ (спис) книжочок висилає ся на жаданє оплачено.

Передплачуйте

ілюстровану часопись для дітей і молодежи

„ДЗВІНОК"

одиноко гарно ілюстровану часопись для науки і забави для Українських дітий, молодежи і селян.

Виходить два рази в місяць. Передплата для Америки 2 доляри.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів (Галичина), улиця Мохнацького число 12.

(На жаданє висилає ся оказові числа).

ПРОСИТЬ СЯ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ український педаґоґічний журнал

„УЧИТЕЛЬ"

враз з науковим додатком, що виходить у Львові (в Австрії) від 1888 р. раз на місяць в обємі 2—3 аркуші.

В „Учителю" пишуть найвизначнїйші українські письменники, учені, педаґоґи й популяризатори.

Річна передплата в Америці 2 дол.

Адреса Адміністрації: Львів (Lemberg, Austria); Руське Товариство Педаґоґічне, ул. Мохнацького ч. 12.

ХТО хотїв би купити у мене фарму, поле або ліс, нехай зголосить ся до мене особисто або листовно а також нехай подасть свою адресу. Голоситись до: Jacob Williams, Williamstown, N. J.

Телеґрама!

Важні новини яких ще не було!

Ми закупили цїлий наклад книжок Д. Січинського.

I. Ще не вмерла Україна у двох частях, 152 пісень патріотичних і народних під нотами.

II. часть Текст до I. части — цїна 3.00 дол., тепер лише 2.50 дол. за дві части, латинськими буквами.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЧИТАЛИ:

З ласки родини, повість в трох частях А. Чайковського? Дуже гарне. 524 сторін. Цїна 1.50 дол.
Альбом Шашкевича 75 цнт.
Портрет М. Шашкевича 50 цнт.
Альбом і портрет разом 1.00 дол.
Камінна душа, незвичайно гарна повість 376 ст. вел., формату 2.00 дол.
Князь і жебрак, 50 цнт.
Любов, Н. Л. Толстого, 10 цнт.
Листи з пекла, 15 цнт,
Жителї Марса, 15 цнт.
Картини з Всесьвітної історії в 3 частях, 60 цнт.
Поезії О. Ю. Федьковича, 410 сторін, в гарній оправі, 1.00 дол.
В неділю рано зіле копала, 1.10 дол.
Твори Шашкевича, 80 цнт.
Верховинські загадки, незвичайно гарне оповіданє, 50 цнт.
Розбійник Кармелюк I. і II. часть 2.50 дол.

Замовленя слати на адресу:

RUSKA KNYHARNIA,
850 Main Str., Winnipeg, Canada.

Tel. 4758 Orchard.

Dr. JONAS SPINNER
ЛІКАР З ВІДНЯ

Урядує: від 9 до 10 рано, від 1 до 2 попол., від 6 до 8 вечер, в неділї від 11 до 1 в пол.

119 PITT STRETT, NEW YORK.

R. J. GLICK Аґент асекураційний від огня

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING (15—30)

SHAMOKIN, PA.

Телефон 1686 Орчард.

Др. ЕДВАРД ІВАН БЕРО
Доктор руських товариств.

Години урядові: Від 8—10 рано, від 1—2 по пол., від 6—8 вечер, а в неділю по полудни.

58 E. 7 Str., (межи 1-ою а 2-ою евню). NEW YORK.

Михайло Угорчак, NEW YORK CITY 276 First Ave. cor. 16

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР,

випожичає ріжні українські і иньші костюми на представленя і характеризує по низьких цінах. Замовленя принимає що найменше на 8 днів перед представленєм.

Петро Ярема

5—1 РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

випозичає иеричі на весїля, хрестини і всякі другі забави.

115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

Телефон: Orchard 2568.

Російсько-Американська Лінія

Найгарнїйші, найбільші і найскорші пароходи, удержуючі правильний пасажирський рух поміж Росією і Америкою без пересїданя у нїякій посередній пристани.

Нові. двошрубові пасажирські кораблї „ЦАР", „КУРСК", „РОСІЯ".

До Ротердаму 8 днів, до Лїбави 11 днів.

$33.00 — III кляса — $35.00
$48.00 — II кляса — $50.00
$65.00 — I кляса — $75.00

Найблизший відїзд кораблїв з Ню Йорку:
„БІРМА" — 19-го марця 1912
„ЛІТУАНІЯ" — 16-го цьвітня 1912

По близші подробиці просить ся звертати до наших аґентів або до ґенерального заступництва:

A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

Читайте з увагою!

Хто пришле менї свій адрес і двоцентову марку не відповідь, тому пішлю даром пять листових паперів з віршиками. —Адрес:

M. ENGEL,
129 Greenwich Str., New York, N. Y.

ДОКТОР I. MICHEL

спеціаліст з Віднія, лїчить жіночі і мужескі недуги. Також є спеціаліст-акушер.

Години урядові: від 8—10, 1—2, 6—8.

АДРЕСА: I. MICHEL, 106 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

Dr. A. BROWN
ЗНАНИЙ РУСИНАМ ДЕНТИСТ

(напротив руської церкви сьв. Юрія)

119 Second Ave, Entr. on 45 7th St., New York.

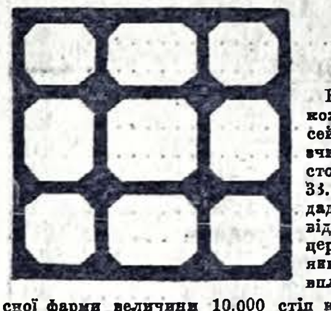
одини урядові: від 9 рано до 8 веч., в неділї 9—3.

TEL. 3541 ORCHARD.

Dr. B. BRAVERMAN
ДЕНТИСТ.

Умірковані ціни, красна робота.

72 SECOND AVE. COR. E. 4th STR. NEW YORK.

$100.00 даром!

Напишіть число в кождій перегородцї в сей спосіб, щоб по вчисленю їх з кождої сторони видала сума 33. Всїм тим, котрі дадуть трафні відповіди, дамо кредитовий цертифікат на $100.00 який зачислимо як виплату при купні красної фарми величини 10.000 стіп квадратових, положеної в MALAGA, N. J., де переїзджає около 100 поїздів денно. Всего кілька миль від великого міста Філядельфії. До сплати $139 00, котрі можна сплачувати місячно по $4 00.

Відповіди посилайте до:

MALAGA REALTY & DEVELOPMENT CO.,
304 Broadway, Dept. S., New York City.

Мала фарма даром!

Великодна нагорода!

		1		
		2		
6	7	3	8	9
		4		
		5		

Розвяжіть отсю загадку з девять квадратами. Напишіть в кождім квадратику числа так, щоби по счисленю вийшло в кождім стовпці число 15.

Кождий, хто розвяже ту загадку трафно і пришле нам, дістане

МАЛУ ФАРМУ ВАРТОСТИ $149.00

т. є. десять тисяч квадратових стіп красної, сухої, високоположеної і рівної землї в New Jersey за доплатою $49.00, які може виплачувати по $5.00 місячно.

Спробуйте Вашого щастя, а останетесь владїтелями сталої посїлости.

Не відкладайте розвязаня сеї загадки, а присилайте чимскорше, щобисьте могли дістати ту нагороду на Великдень. Пишіть на адресу:

RUSSIAN DEPT. (S). 25 Church Str., Suite 109, New York, N. Y.

УВАЖАЙТЕ ЗЕМЛЯКИ. 5—12

Коли Ви неправно переслїдувані, коли Ви через вину босів або їх представителїв зістали покалїчені, коли від Вас вимагають під грозьбою неправних річей, коли хочете зискати своє право, яке конституція сеї великої републики Вам ґварантує і у всїх клопотах звертайтесь до мене заприсяглого адвоката станового під адресою, яку подаю при кінци. (А не до тих, що оголошують свої офіси а невласні назвиска бо такі не суть адвокатами, тільки користають з нагоди Вашого незнаня ріжниції поміж канцелярією а адвокатом а ріжниця єсть така, як викинений старий кабат ґенерала а комендеруючий ґенерал. Они представляють ся Вам яко адвокати, Ви спускаєтесь на се, їм вірите і віддаєте остатний гріш). Годинь безплатної поради що дня від 7-ої до 9-ої години вечір а для вигоди робітників в недїлю від 1-ої до 3-ої години пополудни.

D 63

JOSEPH HELLER, Adwokat i Notar, 124 Essex Str., New York, N. Y.

Григорій Кунашевський Член Р. Н. Союза.

ТАНА ПРОДАЖА ШИФКАРТ.

ТЕЛЕФОН: Nr. 887. Orchard.

ОДИНОКА РУСЬКА АГЕНЦІЯ ШИФКАРТОВА В НЮ ЙОРКУ.

ВАЖНЕ! По причині конкуренції між лініями, можете від нас віднати до Старого Краю найменшими коштом за добрих, поспішних шифах на Гамбурґ, Бремен, Ротердам і Антверпен.

Живучим подальше від Ню Йорку, завчасу замовляємо місця на шифах, як і наші аґенти встрічають пасажирів на стаціях (depot) в Ню Йорку. Ми стараємо ся о вигоду пасажирів, як також і про їх баґажі і нічліг.

ВИСИЛАЮ ГРОШІ ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СЬВІТА, скоро, точно і тано. Міняю гроші на старокраєві, на американські після найнизшого курсу.

КРАЯНИ! По що йти до чужих, котрі Вас не розуміють, коли можете удати ся до добре знаного, авторизованого аґента і високо кавціонованої Руської Аґенції в Ню Йорку.

Хто має замір їхати до старого краю, або спровадити кого до Америки, нехай удасть ся до мене, я всім ручу за найлїпшу услугу. Прошу Пов. Членів Р. Н. Союза звернути на се увагу.

Удавайте ся особисто, листовно або по телефонї до:

G. KUNASHEVSKY, 179 East 3rd Str., New York, N. Y.

Книжки

котрі можна дістати в друкарні „Свободи":

	цнт.
Ангел та пустельник	15
Америка	15
Американець, веселий образ з житя народу	15
Бери та читай	60
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся	15
Весела книжочка з образками	35
В Старім і Новім краю	25
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітий	10
Доля галицької сироти	5
Дещо про зьвірята	60
Дещо про права і суди	10
Дорога до сьвідомости	10
Еміґрант	15
Журавлї	10
Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Зл. Держ.	15
Зуб за зуб	10
Казки за Циганів	10
Коротка історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Многострадальний народ	20
Народний рух австр.-угор. Русинів	15
Эповідане про Алї Бабу і сорок розбійників	20
О підземних скарбах	25
Оповіданя про заздрих богів	10
Про нутро землї	25
Покуса	10
Про кінець сьвіта	15
Рицар і смерть	5
Розмова Поляка з Русином	10
Релігійні віруваня	20
Русько-анґлійський тлумач	60
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Товариска ворожка	15
Кто з чого жиє	15
Унія в Америцї	20
Які то є люди на земли, з 20 образ.	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Хлопська доля	5

Друки.

Метрики шлюбні	5
Метрики смерти	5
Поминик за померших	10
Папері листові з вінетами, оден	2

Молитвенники і книжки богослужебні та релїгійні.

Звичайна оправа.

Новий Завіт	2.00
Псалтир	1.00
Бог Надежда Моя	1.00
Хліб душі	60
Хліб душі, латинськими буквами	84
Дорога	52
Дорога, малий	32
Друг душі	50
Горі Серце	34
Ізборник Церковний, малий	70
Ізборник Церковний, мал. лат. бук.	70
Молитвенник, галицкий	66
Псалтир, малий	1.20
Сокровище Душі	80
Вборничок	55
Збірничок найкрасших пісень цер.	10
Ангельський хор, збірник народно-церков. пісень під ноти ч. I	25
Ангельский хор, часть II.	5

Гарна оправа.

Бог Надежда Моя	2.00
Хліб Душі	1.80
Хліб Душі, латинськими буквами	2.00
Дорога	1.70
Дорога, малий	1.00
Друг Душі	1.30
Горі Серце	1.10
Молитвенник	1.80
Молитвенник, латинськими бук.	1.80
Вборник	1.90
Вборничок	1.30

Замовленя належить висилати на адресу:

SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Чай.

Вітчиною чайового корча є Хіни і Япан. У тих краях чай є народним напиком вже від непамятних часів. У Хінах, де вода звичайно непридатна до питя, пють чай, аби заспокоїти жажду. Там пють його всї люди при кождій їдї і в кожду пору дня. Сей напиток подають кождому гостеви і продають всюди на торгах, на гостинцях і по дорогах тай у чаярнях. Належить до доброго вихованя, щоб уміти як слїд зготовити чай і подати його на стіл в приличний спосіб. Того навчають у Хінах осібні учителї так само, як в Европі вчать танцювати або бити ся шаблями.

Як у нас поети осьпівують вино, так заохочує чай хінських поетів до похвальних пісень. Одна така пісня хінського цїсаря Кен-Лонґ про чайовий напиток дійшла й до нас. Ту пісню склав він на однім польованю. Її не тільки подивляли, але й видали у дуже гарнім накладї і виписували на порцелянових тарелях, які служили за цїсарські подарунки. Одно місце тої поеми звучить так:

„Постав над невеличким огнем на триніжках посудину, якої краска і вигляд вказують, що вже не нова; наповни ту посудину чистою водою із розтопленого снїгу; розігрій воду до того степеня, коли риба білїє а рак червонїє; вилий потім ту воду на найгарнїйші листочки визначного роду чайового; пожди, доки не розійде ся густа пара, що стоїть над водою немов хмара, і не остане верх води лиш рідка мрака; пий відтак повільно сей цїнний напиток, а станеш сильний супроти тих пять журб, які звичайно непокоять наш душевний настрій. Солодкий супокій, який опановує нас, скоро споживмо так приправлений напиток, відчуваємо, але описати його годї."

Чайовий кущ мусїли обробляти у Хінах вже перед 6. столїтєм по Р. Хр., бо вже тодї відганяв прибічний лїкар цїсаря своєму панови біль голови чайовим напитком. Під конець 8. столїтя розповсюднив ся значно ужиток чаю, що виходить з того, що тодї наложили на него перший раз податок, з чого побільшили ся значно доходи цїсарські.

Хінські бонзи (сьвященики) занесли чайовий кущ около р. 810 до Япану, що ствердила історія. У Япанцїв є слїдуюча казка про се: „Один сьвященик Буди, на імя Дарма, прийшов із Індії до Хін, щоби ущасливити сю країну своєю наукою. Аби набрати сил до своєї працї й надати поваги своїй релїґії, закляв ся, що буде перебувати день і ніч у безнастанних мольбах; але на конець сон переміг його і він заснув. Пробудивши ся зі сну, відрубав собі обі повіки задля покути за зломану присягу і кинув їх на землю. З тих повік виросла незнана до того часу рослина а сьвященик почав живити ся листєм сеї рослини, в наслїдок чого почув ся сильнїйшим і міг вже більше стримати ся від спаня. Він захвалив ту цїнну рослину своїм ученикам як средство, яке додає сил і прогонить сон. Так само захвалювали й европейські лїкарі зразу чайовий напиток для скріпленя нервів а особливо як лїк на очи.

Хінцї називають чай „та, са, ча або ти" а Японцї „тсіа", і з тих назв повстало слово „чай".

Чай впливає на людське тїло легко стягаючо, дїлає дуже користно на болонки внутрішних частин, улекшує віддих і піт, охолоджує таким способом тїло і витворює чувство загальної приємности, веселости і живости. Шкідливо пити чай перед їдою. Хінцї кажуть, що чай усуває товщ і не дає чоловікови спати; він вимиває нечистоту, проганяє сон, заспокоює біль голови і хоронить від сеї слабости. Чай попирає переробленє спожитої страви, але не причиняє ся до травленя, тому може дуже легко пошкодити травленю і витворити запори.

По Европі чай розповсюднював ся дуже повільно. На всякий спосіб Росія і Голяндія познакомили ся найперше із сим напитком. Один заступник російської держави у Монґолії післав тамошному володареви в дарунку дорогоцінні шкірки на кожух і одержав за то кілька кільоґрамів чаю. Російський посол не хотів приймити так маловартного дарунку, але його примушено до того. Коли-ж той час принесено до Москви, то тут його собі дуже сподобали і скоро потім зажадали більше того товару. Про Голяндцїв оповідають, що вони принесли до Хін в заміну за чай велику скількість шальвії, рослини дуже їдкої і гіркої, яка росте по сїножатях і якої уживало ся в давних часах як лїк. Але Хінцям не сподобала ся та ростина, за то чай знайшов для себе в Голяндії чим раз то більше прихильників. Особливо лїкарі захвалювали чай як лїк проти всяких хороб та на продовженє житя аж до сто років.

В роцї 1660. запроваджено чайовий напиток перший раз у Анґлїї. Анґлїйсько-східноіндийське торговельне товариство подарувало королеви Анґлїї сїм кільоґрамів чаю, а року 1667. отримав оден корабель приказ, привезти пятьдесять кільоґрамів. Від того часу розширяло ся споживанє чаю хоть повільно, але чим раз то більше.

До року 1834 був торг чайом виключним правом (монополем) анґлїйсько-східноіндийського торговельного товариства, яке платило державі за кожкий фунт проданого чаю сто процентів як податок. Та сей так високо наложений податок на чай був причиною, що Анґлїя втратила свої північно-американські посілости, нинїшні Злуч. Держави.

Американцї призвичаїли ся були так дуже до чаю, що не хотїли більше приглядати ся, як під тим монополем їх торговля сильно терпіла, тому спротивили ся платити дальше податок за чай. Але анґлїйський парлямент стояв помимо того при своїм. Тодї відважні мешканцї міста Бостон затопили в море дня 26. лютого 1773 року девять тисяч кільоґрамів чаю, що були на кораблях. Анґлїя взяла се за революцію і пішла війною. Та війна не попуст...

Япану наискори... підсонєм.

Ніодин край Европи не спотребовує стілько чаю, як Анґлїя, де на кожду голову припадає півтора кільоґрама річно. Року 1864. вивезено зі всїх хінських морських пристаний до Анґлїї 60 мілїонів кільоґрамів чаю а до північної Америки 12 мілїонів кільоґрамів, не зачисляючи сюди дуже значну скількість чаю, яку ввезено на суши. За той один рік заплатила Анґлїя за чай 24 мілїони долярів. Хотяй було-б пожадано, щоби такі суми гроший полишили ся в краю, то все таки треба зважити на то, що особливо торговля чаєм спонукала Хіни до того, що сей край колись окружений мурами, мусїв стикати ся з другими народами і впускати до своїх морських пристаний і до краю не тільки европейські вироби, але й европейську культуру, яка нинї викликала в Хінах революцію ба й републику.

Нинїшна лїкарська наука орекла, що чай має в собі отруту, т. зв. теїну, яка роздражнює людські нерви й певно...

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Каськів, Newark, N. J.

Радні:
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добош, Lansford, Pa.

Орґанізатор:
Ількo Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союза" находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАНЯ З ВИПЛАЧЕНИХ ЗАПОМОГ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

Ч. 2204 КВІТ $154.60
на сто пятдесять чотири доляри, 60 цт., котрі місцевий уряд отримав як посмертну запомогу по Юрію Валькурак з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Донло, Па. 1-го марта 1912.
Сьвідки:
Михайло Пітер.
Васко Піляр.
Від місцевого Уряду Руського Народн. Союза в Америці. Відділ 61.
Іван Мигалик, предс..
Андр. Чінґели секр.

Ч. 2205 КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Тимко Петрунцьо отримав як посмертну запомогу по жені Марії з Головної Каси Руського Народ. Союза в Америці.
МекАду, Па. (дати не подано) 1912.
Тимко Петрунцьо.
Сьвідки:
Д. Капітула,
Петро Юпін.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Відділ 7.
Д. Капітула секр.

Ч. 2206 КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Онуфрий Ковалів отримав як посмертну запомогу по жені Насті з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Ембрідж. Па. 1-го марта 1912.
Онуфрий Ковалів.
Сьвідки:
Федор Баландят,
Ник. Гошилик.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Відділ 47.
Теод. Менцінський предс.,
Николай Кіч секр.

Ч. 2208 КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Михайло Кшонстовський отримав як посмертну запомогу по жені Елії з Головної Каси Руського Народн. Союза в Америці.
Ембрідж, Па. 27-го лютого 1912.
Мих. Кшонстовський.

Сьвідки:
Николай Ґален.
Іван П...

Ч. 2112 КВІТ $200.00
на двіста долярів, котрі п. Іван Бурштин отримав як запомогу за утрату правої руки з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Оджехова, дня 12 лютого 1912.
Іван Бурштин.
Сьвідки:
Андрій Бурштин.
Марія Бурштин.

Ч. 2201 КВІТ $250.00
на двіста пятьдесять дол., котрі п. Лукач Бибель отримав як посмертну запомогу по жені Насті з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Клівленд, О. дня 4. марця 1912.
Лукач Бибель.
Сьвідки:
Анна Ласко,
Марія Мізенко.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Відділ 173.
Марія Мізенко, предс.,
Анна Секерак, секр.

Ч. 2155 КВІТ $283.34
на двіста вісімдесять три дол і 34 цент., котрі п. Пайза Янчишин отримала як посмертну запомогу по сині Петрі з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Версека, дня 24 лютого 1912.
Пайза Янчишин.
Сьвідки:
кс. Базилї Мокржицкі.
Іван Длабога.

Ч. 2155 КВІТ $283.33
на двіста вісімдесять три дол. і 33 цент., котрі п. Семко Янчишин отримав як посмертну запомогу по братї Петрі з Головної Каси Руського Нородного Союза в Америці.
Версека, дня 24. лютого 1912.
Семко Янчишин.
Сьвідки:
кс. Базилї Мокржицкі,
Іван Длабога.

Ч. 2155 КВІТ $283.33
на двіста вісімдесять три дол. і 33 цнт., котрі п. Дмитро Янчишин отримав як посмертну запомогу по братї Петрі з Головної Каси Руського Нородного Союза в Америці.
Версека, дня 24. лютого 1912.
Дмитро Янчишин.
кс. Базилї Мокржицкі,
Іван Длабога.

Ч. 2159 КВІТ $1000.00
на тисяч долярів, котрі п. Наста Каркобец отримала як посмертну запомогу по мужу Юрію з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Лейтроб, Па., дня 5. марця 1912.
Настя Коркобец.
Сьвідки:
Петро Дуцей,
Іван Псар.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Відділ 119.
Юрій Глука, предс.,
Мих. Маца, секр.

Ч. 2163 КВІТ $300.00
на триста долярів, котрі п. Стефан Куземка отримав як посмертну запомогу по сині Антонію з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Синява, 22-го лютого 1912.
Стефан Куземка.
Сьвідки:
о. Димитрій Куцераб, парох,
Петро Бедзик, учитель.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союза в Америці. Відділ 78.

...207 КВІТ $400.00
...отириста долярів, котрі п. Петро ...овський отримав як посмертну за... по жені Марії з Головної Каси ...го Народного Союза в Америці.
...Джерзи Сіти, Н. Дж. 1912.
Петро Мацийовський.
...відки:
Андрей Савка.
Антін Кічак.
...місцевого Уряду Руського Народ... Союза в Америці. Відділ 70.
Мих. Бережняк, предс.,
Антін Онисик, секр.

ПОДЯКА.

Я, низше підписаний, член Бр. сьв. О. Николая, від. 124 в Ормрод, Па., складаю сердечну подяку Урядникам і всім членам повисше згаданого відділу за точне виплачене мені хорої підпори в квоті 100 долярів.

З поважанєм
Михайло Савка.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

СПАНҐЛЕР, ПА., від. 120. взиває всіх своїх членів, аби явили ся на мітінґ квартальний дня 17. с. м. Кождий член має вирівнати свій довг; буде приймати ся нових членів за пів вступного. — І. Велґрин, пр.; М. Белей, скр.; М. Смарш, кас.

БРАНСВІЛ, ПА., Бр. сьв. П. і П., від. 6. повідомляє своїх членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 24. марта 1912 р. в церковній галї. На той мітінґ мусить кождий член явити ся, бо суть важні справи. Довгуючі члени мають вирівнати довг, бо в противнім разї будуть виключені з Братства і Р. Н. Союза. Неявивші ся члени підпадають карі 1 доляра, а урядник 2 доляри. — Мих. Бенца, секр. Box 601, Brownsville, Pa.

СОНДЕРЛЕНД, МАСС., Бр. сьв. П. і П. від. 183, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбуде ся 17. марця, о другій годинї по полудню. Кождий член Братства має явити ся безуслівно і вирівнати свої довги; неявивший ся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. або буде суспендований. — Іван Худзік секретар.

ГОДЗОН, Н. Й. Бр. сьв. Сьвящ. Йосафата, від. 273, повідомляє всіх членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 17. марця, в недїлю, в домі Петра Лубянецького, о годинї перпій по полудни. Неявивший ся член заплатить кару: звичайний член 50 цнт., а урядник 1 дол. (Крім тих, що змушені іти до роботи.) Довгуючі члени мають явити ся лично і виплатити свої довги, бо в противнім разї будуть суспендовані з Братства і Р. Н. Союза. Позамісцеві члени мають зголосити ся на адресу секретаря яка звучить Василь Хома, P. O. Box 499, Hudson, N. Y. Василь Осичка, Петро Лубянецкий кас., Василь Хома, секретар.

ВІЛКЕС БЕРІ, ПА. Бр. сьв. О. Николая від. 99, подає до відомости своїм членам, що дня 17. марта с. р. відбуде ся квартальний мітінґ, на котрий кождий член безуслівно має появити ся, бо суть важні справи до полагодження. Члени, котрі не будуть на мітінґу підпадають карі 25 ц.; а урядник 50 ц. Члени, котрі довгують до братської каси, мають усе вирівнати на квартальнім мітінґу, бо будуть виключені з братства і з Р. Н. Союза. — Андрій Мандзиняк, пр., Петро Герман, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА., Бр. Успенія Пр. Богородиці, від. 33. подає до відомости, що кождий член братства мусить відбути сповідь великодну після ухвали мітінґу з дня 3. марця. День сповіди назначено на 25. марця на годину 6,30 рано. Хто з членів не мігби лишити роботи в той час, може висповідатись пізнїйше. Котрий би з членів не приніс картки потвердження сповіди, що відбув сповідь, буде усунений з братства.

Дм. Придимірський предс.. Ількo Махіброда, секретар.

ДЕТРОЇТ, МІЧ. Товариство ім. М. Січинського, від. 146, повідомляє своїх членів, що специяльний мітінґ відбуде ся дня 17. марця 1912 в домі під ч. 86 Мак Аве., в справі власного дому. Неявивший ся член платить кару 50 цнт., а урядник доляра. — Степан Мальчик секретар рекорд.

КЛІВЛЕНД, О., Тов „Запорожська Січ", від. 251 взиває своїх членів, щоби безуслівно являли ся на мітінґи, та вирівнали вже раз всї свої довги позіставші з старого року. Котрий член не вирівнає на слїдуючім мітінґу свого довгу; зістане виключений з Братства і з Р. Н. Союза. Мітінґи відбувають ся в кожду трету неділю по першім. — Й. Цюбан, пр., Ст. Модний, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. сьв. Арх. Мих. від. 212 повідомляє, що адреса секретаря братства звучить: John Iikovich, 2041 Columbus Rd. Cleveland, Ohio.

ОГОЛОШЕНЄ.

Подає ся до загальної відомости всім інтересованим, що на річних зборах центрального комітету до будову Українського Народного Дому в Ню Йорку, котрі відбули ся 26. лютого 1912 вибрановий уряд на рік 1912 як слїдує: І. Романишин, предс.; Т. Фердишин, заст. пр.; Д. Підгірний, кас.; Л. Ковтун, заст. кас.; В. Білїнський, секр. фін.; Сїмків, заст. секр. ф.; О. Заплатинський, секр. рек.; Жубрицький, з. секр рек.; Я. Корнат, Й. Хомів і І. Тищко контрольна комісія; Х. Корендович і Ф. Дашкевич тростиси; Д. Колеба, господар; Ю. Кузїв, п-а А. Луців, Д. Луцак, В. Дубик, п-а Підлуска і І. Білобрам радні. Просить ся у всіх справах що ся тикають Народного Дому удавати ся до предсїдателя: І. Романишин, 530 E. 16th St., New York City.

О. Заплатинський, секр. рек.

ДЛЯ БІДНИХ УЧЕНИКІВ ШКОЛИ ІМ О. М. ШАШКЕВИЧА У ЛЬВОВІ.

На вечерницях Шашкевича в Бофало, Н. Й. зібрано 11.40. Вислано до краю на адресу директора школи ім. Шашкевича, п. Івана Гамоти, у Львові $12.24 (пістьдесять корон) як сьвідчить посьвідка почтова, число 172610.

о. Лев Сембратович.